

Priorita

Informační zpravodaj Státního fondu životního prostředí ČR
ČÍSLO 7-8 | ČERVENEC-SRPEN 2018 | zdarma | www.sfzp.cz

SPECIÁLNÍ PŘÍLOHA
DŘEVO&STAVBY PRO MĚSTA A OBCE

NOVÉ ČISTÍRNY A KANALIZACE

Ministerstvo životního prostředí schválilo dalším 132 vodohospodářským projektům dotace na výstavbu a modernizaci čistíren odpadních vod a kanalizací. **STR. 2**

RADOTÍNSKÝ POTOK

Část Radotínského potoka se vrátila do přirozeného koryta, které bylo dříve nevhodně opevněno. Vznikl tak nový významný krajinný prvek. **STR. 6**

NOVÁ KALKULAČKA NZÚ

Připravili jsme pro vás vylepšenou verzi kalkulačky programu Nová zelená úsporám. Spočítá vám výši dotace, ale i kolik vás budou stát úsporná opatření. **STR. 8**

LIDSKÉ TERMITIŠTĚ

V zimbabwském Harare stojí kancelářská budova šetrná k životnímu prostředí. Architekt se inspiroval přírodou, budovu navrhl podle termišť. **STR. 28**

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

každý správný letní sloupek v tisku začíná vzpomínkou autora na to, co zažil o prázdninách, a ani tento nebude výjimkou. Když jsem vyrazil do českých a moravských končin, velmi často jsem narážel na stavby podpořené z Operačního programu Životní prostředí. Poznají se podle cedulí, které u nich jsou, a dají se opravdu najít

i v hodně zapadlých koutech. Dříve bych si toho nevšiml a je milé, že se vám práce připomene i na procházce na dovolené.

A je jasné, že další projekty na ochranu životního prostředí přibývají a přibývat budou i nadále. Například ve Šlapanicích se mohou díky penězům z dotací pustit do sanace staré ekologické zátěže, volně přeloženo mohou uklidit svinčik z dob, kdy se na životní prostředí moc nekoukalo.

Velký balík peněz jde do kanalizací a čistíren odpadních vod. Je to taková neviditelná oblast, protože kanály jsou pod zemí a čistička je domeček schovaný za humny. A co si budeme povídat, o místech, kam i císař pán musí pěšky, se moc nemluví, ale pro čistotu vody je to téma hodně důležité. Přinášíme i rozhovor o domovních čistírnách, které jsou určeny k takovému tomu domácímu čištění.

Podíváme se i na Radotínský potok, jehož část byla vrácena do přirozeného koryta. Kdysi člověk – věřím, že v dobrém úmyslu – narovnal a vybetonoval koryta některých vodních toků. Voda jimi prosvíští a ani se nezastaví na kus řeči s okolní přírodou. Zato když se říčka klikatí v přírodním korytu, tuhle nechá mokřádek, tamhle zase tůň, takže v krajině zůstává více vody. Když člověk vidí, kolik stojí a jak náročná je obnova několika kilometrů vodního toku, je mu jasné, že to je běh na hodně dlouhou trať.

Přeji hezké léto.

JAN RÖDLING
šéfredaktor

Společně s Prioritou jste dostali magazín DŘEVO&Stavby pro města a obce 2018. V něm kromě jiného najdete i text o dotační podpoře energetických opatření u veřejných budov a nové pasivní výstavbě, včetně příkladů úspěšných projektů.

VYČERPÁNO! POSLEDNÍ MILIARDY Z OPŽP NA ČOV A KANALIZACE MÍŘÍ DO MĚST A OBCÍ

Foto: archiv SFŽP ČR

Evropské prostředky pomohou více než stovce obcí vyřešit problém s čištěním odpadních vod. **Ministerstvo životního prostředí schválilo dalším 132 vodohospodářským projektům dotace na výstavbu a modernizaci čistíren odpadních vod a kanalizací v celkové výši 4,8 miliardy korun z Operačního programu Životní prostředí.**

Aktuálně pošle prvním 105 nejúspěšnějším projektům 3,8 miliardy korun. Zbývajících miliard uvolní po odsouhlasení navýšení rozpočtu Evropskou komisí.

O prakticky poslední peníze na výstavbu čistíren a kanalizací z OPŽP v tomto programovém období mohli starostové a vodohospodáři žádat na podzim loňského roku. Zájem o ně byl enormní. Na Státní fond životního prostředí ČR dorazilo během tří měsíců rekordních 214 žádostí s požadavkem na 7 miliard korun, což trojnásobně překročilo vymezenou částku.

„Vodní hospodářství a rozvoj vodohospodářské infrastruktury je jednou z nejdůležitějších priorit současného operačního programu. Aktuálně pro-

to podpoříme částkou 3,8 miliardy korun prvních 105 nejúspěšnějších loňských projektů, které pomohou snížit množství vypouštěného znečištěného povrchových i podzemních vod z komunálních zdrojů,“ uvádí ministr Richard Brabec. Kvůli obrovskému zájmu o evropské dotace avizoval ministr již dříve navýšení finančních prostředků a svůj slib nyní plní.

„Jak jsem přislíbil, původně vyčleněnou alokaci výzvy se nám podařilo navýšit, a to o více než 100 procent. Jak s evropskými, tak i národními prostředky počítáme i pro dalších nejméně 76 kvalitních projektů, jež se do původně vymezeného rozpočtu výzvy nevešly,“ doplňuje ministr životního prostředí Richard Brabec a pokračuje: „Téměř 30 projektů bylo díky právě realizované realokaci

prostředků v OPŽP schváleno již nyní s tím, že rozhodnutí o poskytnutí dotace jim bude vydáno neprodleně poté, co realokaci odsouhlasí Evropská komise. To lze očekávat v druhé polovině letošního roku. Zbýlým projektům splňujícím kritéria OPŽP a zařazeným aktuálně do zásobníku projektů nabídneme možnost získat podporu z národních prostředků Státního fondu životního prostředí ČR. Tu budou moci žadatelé čerpat za stejných podmínek jako z OPŽP, a to ze samostatné dotační výzvy v rámci Národního programu Životní prostředí, která bude vyhlášena v srpnu letošního roku.“

Schválené dotace 71. výzvy Operačního programu Životní prostředí 2014–2020 se zaměřují na výstavbu nových čistíren odpadních vod a splaškové kanalizace pro veřejnou potřebu. Míří ale i do měst a obcí, kde je nezbytné modernizovat či navýšit kapacitu stávajících zařízení. Mezi úspěšně žadatele prvního kola se zařadila i Vodohospodářská společnost Vrchlice–Maleč, která díky 103milionové dotaci zajistí odvedení odpadních vod z povodí vodárenské nádrže Vrchlice na čistírnu v Kutné Hoře, čímž nejenže nově odkanalizuje řadu obcí, ale zejména ochrání před znečištěním nádrž na pitnou vodu zásobující více než 10 tisíc obyvatel.

Jaké indikátory hrály při hodnocení projektů zásadní roli, uvádí ředitel Státního fondu životního prostředí ČR Petr Valdman: „U projektů se hodnotí například nákladová efektivnost řešení, snížení množství vypouštěného znečištěného povrchových vod či naléhavost řešení z pohledu stavu vodního útvaru. Čím dříve se projekty dostanou do realizační fáze, tím lépe pro kvalitu podzemních a povrchových vod.“

Evropské dotace významnou měrou přispěly a stále přispívají ke zlepšování úrovně čištění odpadních vod, zvyšování kvality povrchových vod a rozvoji vodárenské infrastruktury v České republice, což se pozitivně odráží na našem životním prostředí. V současném Operačním programu Životní prostředí 2014–2020 byly vyhlášeny a vyhodnoceny celkem čtyři dotační výzvy na čistírny a kanalizace, ve kterých byla 426 vodohospodářským projektům schválena podpora ve výši 13 miliard korun. Díky ní bude postaveno nebo intenzifikováno 299 čistíren odpadních vod, bude vybudováno 2 341 km stokových systémů a na řádné čištění odpadních vod bude nově napojeno 202 tisíc ekvivalentních obyvatel.

Výběrová komise se na svém jednání zabývala i projekty na pitnou vodu podanými v rámci 73. výzvy. S ohledem na nutnost dovyjasnění technického řešení u některých projektů bylo projednávání odloženo na konec července.

Seznam schválených projektů je ke zhlédnutí na webových stránkách programu www.opzp.cz. ●

Na ochranu přírody a krajiny míří 780 milionů korun

Od poloviny června 2018 je možné podávat žádosti o podporu projektů, které pomohou pečovat o naši přírodu a krajinu, usnadní návštěvníkům její poznávání či zlepší její vodní režim.

Ministerstvo životního prostředí vyhlásilo prostřednictvím Agentury ochrany přírody a krajiny ČR čtyři nové výzvy z Operačního programu Životní prostředí. Dotační výzvy jsou otevřeny pro všechny čtyři specifické cíle prioritní osy 4, která je zaměřena na ochranu přírody a krajiny. Pro žadatele je připraveno celkem 780 milionů korun.

Na výzvy se vztahuje nově platná verze Pravidel pro žadatele a příjemce podpory v OPŽP, v níž došlo ke zjednodušení předkládaných povinných příloh.

Na specifický cíl 4.1 je zaměřena výzva č. 106. V ní očekáváme především projekty, které cílí na zajišťování péče o národní kategorie zvláště chráněných území a území soustavy Natura 2000 včetně budování návštěvnické infrastruktury. Specifický cíl 4.2 a výzva č. 107 jsou zaměřeny na péči o cenná stanoviště a vzácné druhy, likvi-

daci invazních druhů rostlin a živočichů nebo nápravu a prevenci škod způsobených zvláště chráněnými druhy živočichů. Výzva číslo 108 cílí na zlepšování funkčnosti krajinných struktur a vodního režimu krajiny. Hradit lze vytváření prvků ÚSES, výsadbu a péči o dřeviny v krajině, revitalizace vodních toků a niv, vytváření a obnovu tůň, mokřadů a malých vodních nádrží, budování rybích přechodů nebo aktivity na zlepšování stavu lesů.

Poslední z vyhlášených výzev, výzva č. 109, směřuje podporu na zlepšení kvality prostředí v sídlech.

Výzvy jsou průběžné a příjem žádostí do všech výzev trvá shodně od 15. června 2018 do 15. listopadu 2018. Plánované záměry doporučujeme konzultovat na regionálních pracovištích AOPK ČR. Pro dotazy mohou žadatelé též využít e-mailovou schránku dotazy-PO4@nature.cz. ●

Šlapanice mohou začít se sanací zamořené areálu

Šlapanice na Brněnsku se po desítkách let zbaví nebezpečné ekologické zátěže. **Ministerstvo životního prostředí jim schválilo dotaci ve výši 147 milionů korun z Operačního programu Životní prostředí.**

Město tak může začít s likvidací silně zamořené průmyslového areálu ICEC, který léta ohrožuje životní prostředí a zdraví obyvatel.

„Ministerstvo životního prostředí začalo jednat se Šlapanicemi zhruba před rokem a díky společným konzultacím se podařilo najít způsob, jak zařadit projekt do podpory z evropských fondů. Poté mohla být zahájena příprava všeho potřebného, od analýzy rizik přes odkup areálu až po podání žádosti o podporu z Operačního programu Životní prostředí. Letitý problém se tak konečně podaří vyřešit,“ uvedl ministr životního prostředí Richard Brabec.

„Pro naši obec je to úžasná zpráva a obrovské zadostiučinění, protože zamořený areál přestane konečně po několika letech ohrožovat zdraví obyvatel i životní prostředí. Prakticky okamžitě bude vytvořen projektový tým, tak aby se mohlo se sanačními pracemi začít co nejdříve,“ říká starostka obce Šlapanice Michaela Trněná.

Ke kontaminaci spodních vod a půdy docházelo v areálu zejména od třicátých

do sedmdesátých let minulého století, kdy se tam vyráběly podlahové krytiny a lepenka z kamenouhelného dehtu a ropy. Rozšířením kontaminace bylo způsobeno přirozeným prouděním podzemních vod, podzemními inženýrskými sítěmi a původní soustavou rybníků a nádrží, do nichž byly vypouštěny fenolové vody z výroby. Od té doby obyvatelé ohrožují fenoly a další ropné látky, které se šíří do okolí a ohrožují půdu i spodní vody.

Areál se podařilo částečně sanovat již v roce 2003, kdy ministerstvo na sanaci škod poslalo 85 milionů korun. Až současnému zastupitelstvu se ovšem v loňském roce podařilo areál odkoupit a zahájit přípravu druhé etapy sanace, která zátěž definitivně odstraní. „Nápravná opatření budou zahrnovat demolici stavebních konstrukcí, výstavbu a zprovoznění drénů na okrajích areálu, odštěpení kontaminovaných zemin a podzemních konstrukcí a sanaci podzemní vody formou sanačního čerpání,“ popisuje ministr Brabec. ●

V současném Operačním programu Životní prostředí 2014–2020 byly vyhlášeny a vyhodnoceny celkem čtyři výzvy na čistírny a kanalizace, ve kterých byla 426 vodohospodářským projektům schválena dotační podpora ve výši 13 miliard korun.

JAK ODHALIT AUTOMOBIL BEZ FILTRU?

MŽP SE INSPIRUJE V ZAHRANIČÍ

Foto: ©damiangreka/Fotky&Foto

Na znečištění ovzduší se výrazně podílí silniční doprava. Množství emisí ovlivňuje nejenom typ a stáří vozidla, ale i technický stav zařízení na dodatečnou eliminaci emisí znečišťujících látek ve výfukových plynech.

Špatná funkce těchto zařízení či záměrná manipulace s nimi výrazně zvyšují produkci emisí, a je tak nutné přijímat opatření k odhalování vozidel s nefunkčními či zcela chybějícími zařízeními k jejich omezení.

Ministerstvo životního prostředí zorganizovalo workshop na téma „možnosti odhalování demontáží zařízení na snižování emisí znečišťujících látek (filtrů pevných částic, zařízení k recirkulaci spalin a katalyzátorů selektivní katalytické redukce)“, kde se čeští experti setkali s kolegy z Německa, Francie a Slovenska. S nimi se shodli, že problém nefunkčních či zcela demontovaných zařízení ke snižování emisí je velmi rozšířený, a proto je nutné přijímat postupy, které nefunkční či demontovaná zařízení odhalí.

„Za značný problém považujeme provádění demontáží zařízení sloužících ke snižování emisí znečišťujících látek, zejména filtrů pevných částic. Někteří řidiči namísto výměny zaneseného filtru raději volí cestu jeho odstranění či zprůchodnění vytloučením aktivní keramické hmoty sloužící k zachytu pevných částic. Řidiči tak vědomě provozují vozidlo, které vykazuje výrazně vyšší produkci emisí pevných částic než v době uvedení do provozu a je nutné hledat způsoby, které budou schopny tato vozidla efektivně odhalit. Z tohoto důvodu jsme využili možnosti uspořádat tento workshop a inspirovat se přístupy Německa a Francie,“ uvedl náměstek ministra životního prostředí Vladislav Smrž.

„V ČR je kontrola produkce emisí znečišťujících látek u vozidel v provozu prováděna ve stanicích měření

emisí. Při této kontrole se v případě diesellových vozidel provádí měření opacity (kouřivosti motoru) a výpis diagnostiky systému či komponentů majících vliv na emisní chování vozidla. Na základě této kontroly je vozidlo připuštěno do dalšího provozu. Jsem přesvědčen, že tento workshop nám poskytne užitečné informace, které budeme moci ve spolupráci s Ministerstvem dopravy využít k zefektivnění kontrolních postupů prováděných v rámci pravidelných emisních kontrol a zvýší se tak úspěšnost odhalování zmiňovaných neoprávněných zásahů,“ vysvětlil ředitel odboru ochrany ovzduší Kurt Dědič.

Účastníci workshopu se shodli na tom, že současné legislativní předpisy EU pro měření emisí vozidel v provozu nejsou dostatečné a vyvážené vzhledem k vysokým nárokům na snižování emisí při uvádění vozidel do provozu (homologaci). Do chvíle, kdy Evropská komise přijde se svým návrhem dlouhodobého a celoevropského řešení, však mají jednotlivé členské státy celou řadu efektivních nástrojů, jak problémem manipulací s těmito zařízeními omezit.

Závěry workshopu doporučují krátkodobá a střednědobá opatření, která je možné realizovat pro zlepšení činnosti stanic měření emisí a při silničních kontrolách. Řidiči, kteří na svých vozidlech odstranili či vyřadili z provozu tato zařízení, ať již jde o filtry pevných částic, zařízení k recirkulaci spalin, či selektivní katalytické redukce, se v budoucnu musí připravit, že jejich bezohlednost ke zdraví spoluobčanů nezůstane neodhalena. ●

KONĚ Z ANGLIE

Divocí koně dovezení z Anglie na Havranické vřesoviště a Mašovickou střílnici v rámci projektu Military LIFE for Nature společnosti Beleco byli vpuštěni do první části pastevní rezervace v národním parku Podyjí.

Více než měsíc po příjezdu z anglického Exmooru strávili koně v aklimatizační sekci, kde byli pod kontrolou ošetřovatelů, aby se vyloučilo jejich případné onemocnění nebo poranění. Koně spásáním pomáhají udržovat dvě lokality v národním parku Podyjí a tím je chrání před zarůstáním.

„Koně budou pastvinu zabydlovat postupně během příštích několika let. Počítáme s tím, že se stáda přirozeně rozrostou. Počet koní tak v budoucnu bude odpovídat rozloze pastviny,“ uvedl Dalibor Dostál, ředitel společnosti Česká krajina, která má zavedení pastvy koní v Podyjí na starosti. Obě pastviny v národním parku Podyjí mají dohromady zhruba 70 hektarů. Dnes byli koně vpuštěni na pastvinu v Mašovických a v příštích dnech budou vypuštěni také v Havraníkách. Obě lokality zůstanou průchozí pro turisty.

Návrat velkých kopytníků do české přírody je součástí projektu Military LIFE for Nature, jehož hlavním účelem je podpora a zachování vzácných druhů rostlin a živočichů, které ke svému životu potřebují plochy s různorodou nelesní vegetací. Projekt zajišťuje péči o přírodu na pěti bývalých vojenských cvičištech chráněných v rámci evropské soustavy Natura 2000 v různých částech Česka. „Zavádíme několik netradičních způsobů péče o cenná území: pojezdy těžké techniky, pastvu velkých býložravců a hospodářskou pastvu. Z hlediska počtu vzácných rostlin a živočichů patří vojenské prostory mezi nejvhodnější lokality v České republice. Prospěšná zde může být i jiná činnost, třeba motokros nebo pastva zvěřat,“ říká vedoucí projektu Marta Kotecká Míšíková.

Společnost Beleco se již několik let věnuje výzkumu biodiverzity opuštěných vojenských prostor. Výsledkem této činnosti je potvrzení mimořádného přírodovědného významu některých bývalých vojenských cvičišť a tankodromů. Výzkum prováděný ve 42 bývalých vojenských prostorech ukázal, že 73 procent všech českých druhů deníků motýlů můžete potkat v místech využívaných v minulosti armádou. Odstranění náletových dřevin a disturbanční management navrátí do lokality podmínky, které zde panovaly do odchodu vojáků. Pravidelné využívání vozidel a pastva zvěřat zabrání zarůstání ploch a návratu lesa. ●

SEDM STATEČNÝCH FIREM

SE ZAMĚŘÍ NA BOJ S PLASTY. KDO SE JEŠTĚ PŘIDÁ?

Prvních sedm firem snižuje díky dobrovolným dohodám s Ministerstvem životního prostředí spotřebu jednorázových plastů a výrobků v gastronomii, a to díky iniciativě #dostbyloplastu.

Jejich zástupci to spolu s ministrem životního prostředí Richardem Brabcem stvrdili podpisem. Realizovat slíbené kroky začnou postupně.

Zákazníci CrossCafe nebo Bageterie Boulevard budou nově dostávat jídlo ke konzumaci na místě i v keramické nádobí. Bageterie na vybraných restauracích vymění plastové vidličky za nerezové. Celá síť zdravého občerstvení UGO do konce roku 2020 ušetří minimálně 15 tun jednorázového plastu. Ve vlacích Leo Express dostanete kávu do opakovaně použitelných kelímků, stejně jako na čerpacích stanicích společnosti Benzina. Tam můžete také žádat o kávu do vlastního hrnku.

České dráhy nabízejí občerstvení na opakovaně použitelných talířích. Jako jediný vlakový dopravce totiž využívají jídelní vozy se zázemím na mytí nádobí. Nově se proto zaměří na snižování jednorázových plastů, které spotřebovávají jejich zaměstnanci. A společnost Dudes & Barbies, která provozuje mimo jiné „Kavárnu, co hledá jméno“, úplně eliminuje plastová brčka.

Ministerstvo životního prostředí se na druhé straně zavázalo, že ještě více podpoří osvětu zaměřenou na redukci jednorázových plastů a připraví dotační programy zacílené na předcházení vzniku odpadů daných spotřebou těchto plastových výrobků. „V červenci ve spolupráci se Státním fondem životního prostředí ČR spouštíme novou výzvu i pro inovativní projekty. K dispozici v ní bude 100 milionů korun. Doufám, že se přihlásí firmy nebo radnice, které přijdou s myšlenkou, jak snížit zbytečný plastový odpad nejenom v provozovnách, ale i na festivalech nebo městských akcích. Třeba v Británii si na tzv. litačku půjčíte v kavárně opakovaně použitelný kelímek, který vrátíte kdekoli jinde v síti kaváren zapojených do projektu,“ říká Vladislav Smrž, náměstek pro řízení sekce politiky životního prostředí a mezinárodních vztahů MŽP.

Důležitou součástí kampaně je ministerstvem vyjednaný postoj státní hygieny k používání vlastních nádob přinesených do provozoven restauračních zařízení. „Máme písemné stanovisko Státního zdravotního ústavu, že dostat kávu nebo džus do vlastního hrnku nebo si odnést jídlo ve vlastní krabičce už nebude z pohledu hygieny problém. Právě na časté problémy

s výkladem hygieny si stěžují nejenom zákazníci, ale i samotné firmy,“ vysvětluje Vladislav Smrž, který jedná s kolegy z rezortu Ministerstva zdravotnictví vedl.

Ministerstvo bude pravidelně hodnotit úspěch dohod. Po prvním roce bude chtít od zapojených firem konkrétní čísla o redukci jednorázových obalů. „Prvními dohodami naše iniciativa samozřejmě nekončí. Aktuálně se chystáme oslovit nadnárodní řetězce, jako jsou KFC, McDonald's nebo Starbucks. Chceme se dohodnout i s konkrétními provozovateli obchodních center, kde je produkce znečištěných plastů ve fastfoodech každodenně obrovská. Odpovědnost firem k životnímu prostředí by měla být automatická, ale jsme svědky toho, že není. Chceme na to upozorňovat a nabídneme firmám pomocnou ruku,“ dodává ministr životního prostředí Richard Brabec.

Co je #dostbyloplastu

Iniciativa MŽP #dostbyloplastu začala v letošním březnu s cílem

upozornit firmy i zákazníky na možnosti, jak snížit používání jednorázových obalů. Smyslem je vytvořit pro zákazníky alternativy, které nebudou mít dopady na životní prostředí ani na jejich peněženky. Proto MŽP uzavírá s firmami dobrovolné dohody, díky nimž dochází ke snižování spotřeby plastů a jednorázového nádobí.

Z evropské strategie pro plasty v oběhovém hospodářství vyplývá, že každý rok se jenom na starém kontinentu vyprodukuje přibližně 25,8 milionu tun plastového odpadu. Globální roční produkce plastů vyspěhlala na 300 milionů tun, z toho nejvíce – 141 milionů tun – připadne na obaly.

Evropská komise na konci května představila první návrh nové evropské legislativy v oblasti snižování jednorázových plastů, které znečišťují hlavně světová moře a oceány. „Nechtěl jsem čekat, až se nová evropská legislativa dojedná se všemi členskými státy, to může trvat ještě několik let. Nejlepší a nejekologičtější cestou je vzniku odpadu předcházet a plastové nádoby, brčka nebo kelímky na kávu vůbec nepoužívat, nebo alespoň jejich používání maximálně omezit. Proto jsme začali jednat s firmami o tom, aby lidem ve svých provozovnách vytvořily alternativy,“ říká ke vzniku iniciativy ministr životního prostředí Richard Brabec. ●

ECHO

Na Přerovsku udělají z poldru mokřad

Obyvatelé příměstské části Přerova-Újezdce si přáli přebudovat zdejší suchý poldr na vodní plochu. Radní jim vyšli vstříc a vypsalí výběrové řízení na firmu, která se bude muset popasovat s úkolem přebudovat poldr právě na mokřad. Vedení města počítá s tím, že stávající dno suchého poldru bude nepravděpodobně a pozvolna zahloubeno, přičemž v nejlhubší části tůně bude asi 1,75 metru vody. Poldr přitom bude stále sloužit svému účelu, tedy k protipovodňové ochraně. Nové dílo bude plnit nejenom svou funkci, ale bude také příjemné na pohled. Do nově vzniklé tůně budou vysazeny vodní rostliny. Přebudování suchého poldru na poldr s mokřadem přijde asi na milion korun, město požádá o dotaci z Operačního programu Životní prostředí.

V Sázavě mají protipovodňový systém

Město Sázava nechalo vybudovat nový varovný a výstražný systém ochrany před povodněmi. Jeho součástí je i srážkoměr a hladinoměř. Lidé si tak na webu hladiny.cz mohou zjistit, kam v daný okamžik sahá hladina vody v řece Sázavě. Systém v Sázavě stál přes 4,6 milionu korun, projekt byl ze 70 procent spolufinancován Evropskou unií – Fondem soudržnosti v rámci Operačního programu Životní prostředí.

V Ohrazenicích zateplí bývalou školu

Areál bývalého chemického učiliště a internátu v Ohrazenicích doznává v posledních letech řady změn. Po demolici některých budov tam roste moderní muzejní depozitář. Zejména sbírkám archeologie bude patřit sousední starší budova, kterou čeká celková rekonstrukce. Další dva čtyřpodlažní objekty, které slouží Krajské knihovně a Východočeskému muzeu, se kraj rozhodl upravit také a nyní je čeká zateplení. Projektový záměr na zateplení stávajících budov byl schválen už na začátku roku, nyní kraj vypsal veřejnou zakázku na projektovou dokumentaci. S projektem na úsporu energie se město uchází o dotaci z Operačního programu Životní prostředí.

Část Radotínského potoka se vrátila do přirozeného koryta

V červnu byla dokončena revitalizace části Radotínského potoka, který protéká katastrálními územími Tachlovic a Dobříče v okrese Praha-západ.

Foto: archiv SFŽP ČR

Základním principem úprav je návrat k přirozenému, rozvolněnému a členitému charakteru vodního toku s důrazem na obnovu, respektive vytvoření nového významného krajinného prvku.

Návratem k přirozenému charakteru vodního toku je myšleno především pře-

tvoreni původního, melioracemi usměrněného a nevhodně opevněného koryta. Novým prvkem je pak malá vodní nádrž jako lokální biocentrum, které je součástí místního biokoridoru. Součástí projektového řešení bylo také doplnění průtočných a neprůtočných tůň, skluzů, brodu a sou-

časné provedení vegetačních úprav, které povedou k revitalizaci nejen vodního prostředí, ale i k posílení schopnosti krajiny zadržovat vodu.

Realizovaná opatření by měla přispět ke zvýšení biodiverzity dané lokality a současně k vytvoření podmínek příznivých pro rozvoj mokřadních společenstev v mělkých litorálních zónách revitalizace části Radotínského potoka.

Stavbu připravil a nechal zrealizovat státní podnik Povodí Vltavy. Akce byla financována z Operačního programu Životní prostředí a z vlastních zdrojů státního podniku Povodí Vltavy v celkovém nákladu cca 12 milionů korun. Příprava stavby od prvotního záměru až k jejímu samotnému zahájení trvala téměř 10 let. Samotná realizace pak 16 měsíců. ●

Voda v Orlické přehradě bude čistší i díky domovním čistírnám odpadních vod

V jihočeských Albrechticích nad Vltavou se pustili do výstavby domovních čistíren odpadních vod (DČOV). Získali na to 8 milionů korun z Národního programu Životní prostředí. **Vyčištěná voda nebude v budoucnu zatěžovat Orlickou přehradu, která kvůli znečištěným přítokům každý rok zeleně kvete. Na projekt jsme se zeptali starosty Albrechtic Miroslava Ušatého.**

Loni jste získali dotaci na výstavbu domovních čistíren odpadních vod. V jaké fázi tento projekt nyní je?

Projekt je ve fázi územního a stavebního řízení. Stavební povolení bychom měli získat do konce listopadu a příští rok by se to mělo všechno postavit, tedy všech 78 čistíren.

Proč jste se rozhodli právě pro domácí čistírny odpadních vod?

Protože máme velkou rozptýlenou zástavbu. My jsme na ploše 3 700 hektarů, v okolí břehů Orlické přehrady máme šest místních částí. Použití centrální čistírny by bylo neefektivní. Tu máme naplánovanou pro největší místní část, tedy pro Albrechtice. Ale pro ostatní, malé části, kde žije do 150 obyvatel, se nám jeví jako optimální projekt domovní čistírny odpadních vod. Nevím, kdo by zaplatil centrální čistírnu pro 100 obyvatel, to je ekonomický nesmysl.

Mohli byste si čistírny pořídit i bez dotace?

To je trochu irelevantní otázka. Z hlediska zákona platí pro každého občana po-

vinnost, aby si čištění vod vybudoval sám. Každý majitel baráku by těch 125 tisíc korun na čistírnu měl dát tak jako tak. Tím, že byl vytvořen takto velký projekt, by si ho obec dovolit nemohla. Když to budu jako majitel baráku muset řešit sám, tak prostě na čistírnu oněch 125 tisíc korun dát musím. Když mi ale obec nabídne, že mi na to sežene 75 procent z dotace a ještě to bude v nějakém režimu, tak proč bych s tím nesouhlasil. My to máme postaveno tak, že spolupodíl ve výši 25 procent dáme do stočného. Vyčítá nám, že lidé budou splácet dvě stovky měsíčně po dobu deseti let.

Proč jste se vlastně tento systém rozhodli vybudovat?

Je to jednoznačně pomoc Orlické přehradě, protože ta není v dobrém stavu. Pokud se nezačne čistit, každý rok zeleně pokvete. Ono je přesně znát, kde vytékají potoky z aglomerací. Tam to kvete jako první.

Jaké na projekt máte ohlasy od občanů?

Ohlas máme kladný, do systému se jich přihlásily dvě třetiny. ●

ŘEKNĚTE SI O PODPORU NA DOMOVNÍ ČISTÍRNY ODPADNÍCH VOD

Po úspěchu pilotní výzvy nyní uvolňuje Ministerstvo životního prostředí starostům na zlepšení čištění splaškových vod pomocí domovních čistíren **dvojnásobnou částku, celkem 200 milionů korun, z prostředků Státního fondu životního prostředí ČR.**

Národní program Životní prostředí stavbu domovních čistíren nadále podporuje. S pomocí dotace mohou obce, svazky obcí, společnosti s většinovým podílem obcí a spolky vybudovat soustavy domovních čistíren odpadních vod do kapacity 50 ekvivalentních obyvatel v lokalitách, kde napojení na společnou kanalizaci a čistírnu není technicky možné nebo by bylo finančně náročné. Příspěvek ve vztahuje pouze na čistírny u budov využívaných k trvalému bydlení (zejména rodinné a bytové domy) a u budov ve vlastnictví obce. Soustava musí zároveň odkanalizovat minimálně 30 procent z celkového počtu obyvatel v dané části obce či města. Maximální výše příspěvku je odstupňována podle kapacity od 100 do 240 tisíc korun na jednu čistírnu. Nově se dotace vztahuje i na monitorovací zařízení domovních čistíren pro nepřetržitý dohled provozovatelem, které může být dotováno částkou 10 tisíc korun (nejméně 50 tisíc korun na celý projekt). Monitorovací zařízení bylo možné zahrnout do způsobilých výdajů již v původní výzvě, nyní je však možné zažádat samostatně i na stávající soustavy DČOV. Výzva č. 17/2017 NPŽP přijímá žádosti do 30. června 2019 nebo do vyčerpání alokace, která je ve výši 200 milionů korun. ●

V Pohořelicích na Brněnsku vzali separaci odpadů od podlahy. Každá domácnost, která měla zájem, dostala kontejnery na tříděný odpad. Ty město pořídilo i díky dotaci z Operačního programu Životní prostředí.

POPELNICE NA TŘÍDĚNÝ ODPAD DO KAŽDÉ RODINY

Foto: archiv SFŽP ČR

Ve městě obyvatelům rozdali stovky žlutých, modrých a hnědých nádob. Občané, pokud projevíli zájem, je dostali zadarmo. Každý zájemce získal navíc bonus za to, že bude třídít odpad. „Kdo si vzal popelnici, tomu jsme dali stovku na ruku z městského rozpočtu,“ popisuje starosta Pohořelic Josef Svoboda.

Po více než roce jsou v Pohořelicích s projektem spokojeni. „Lidé více vytrídí,

protože to mají blízko, nemusí někam chodit sto nebo dvě stě metrů. Takže složka vytríděného odpadu je určitě vyšší,“ říká starosta.

Obec dává občanům další motivaci. Komu se daří odpad zdárně rozdělovat, zaplatí nižší poplatek za odpad. Je odstupňován podle procent vytríděného odpadu. Po vyhodnocení od svozové firmy tak někteří Pohořelici platí méně. „Já třeba bydlím v bytovém domě, kde je osmadvacet bytů, tak

my platíme 350 korun namísto pětistovky,“ uvádí příklad sníženého poplatku starosta obce.

Projekt se rozjel v březnu roku 2017. Díky tomu se za rok 2017 podařilo snížit množství směsného komunálního odpadu o téměř 500 tun. Z výsledků je zřejmé, že velkou část směsného komunálního odpadu tvořil bioodpad, ale nezanedbatelné množství také papír a plast.

Vedle popelnic do každé domácnosti zachovala obec i hnízda větších kontejnerů. Podle starosty je v nich paradoxně ještě více odpadu než předtím. Připisuje to tomu, že tam odpadky házejí obyvatelé z okolních obcí, kteří s sebou při cestě do Pohořelic vezmou i pytel s plasty nebo papírem.

V Pohořelicích se v roce 2017 nově začaly třídít kovové odpady, radnice pořídila kontejnery na kovy na veřejná sběrná místa. Dále se zintenzivnil sběr vyřazeného textilu a drobných elektrozařízení a sbírají se i použité jedlé oleje. Starosta počítá s tím, že investice se bude obci časem vracet s tím, jak se budou postupně zpřisňovat podmínky odpadového hospodářství. ●

O OBCE

Pohořelice jsou město v okrese Brno-venkov v Jihomoravském kraji. Rozkládají se 25 km jižně od Brna na řece Jihlavě v Dyjsko-svrateckém úvalu. Jedná se o vinařskou obec v Míkulovské vinařské podoblasti. Město bylo od nejstaršího období průsečíkem obchodních cest. Jeho historické jádro vzniklo na důležité obchodní cestě z Brna do Znojma a do Vídně. První písemné záznamy uvádějí název Borlitz. V šestnáctém století se vyskytuje český název Pohořelice. Existují dvě domněnky o původu názvu: buď je odvozen od osobního jména Pohořel, nebo od lidí, kteří byli pohořelí, to znamená, že město vzniklo na místě někdejších osady zničené požárem. Královské město Pohořelice získal roku 1512 do dědičného držení Vilém z Pernštejna. Pernštejnové se zaměřili na rozvoj hospodářství a město se stalo střediskem obilnářství, vinařství a rybníkářství. Do historie města výrazně zasahovaly války: třicetiletá, napoleonská a obě světové.

Zdroj: www.pohorelice.cz

► ODBORNÁ MONTÁŽ SE VYPLATÍ

Foto: © Ingo Bartussek/Fotky&Foto

Požádali jste o dotaci Nová zelená úsporám a řešíte instalaci dotovaných technologií a výrobků? Svěřte ji do rukou odborníků, neoborná montáž se vám může prodražit na statisíce.

Při instalaci úsporných technologií je nezbytné dodržovat řadu technických norem a mít dostatečné zkušenosti. To mohou garantovat pouze odborníci, kteří se instalací a projektováním systémů zabývají řadu let. „Stále častěji zaznamenáváme případy, kdy si žadatelé v dobré víře pořídí kvalitní výrobek, ten ale vlivem špatné instalace neplní správně svou funkci,

například je hlučný či méně účinný. A výsledným efektem jsou nakonec zklamání,“ upozorňuje Jakub Hrbek, ředitel odboru řízení Národních programů ze Státního fondu životního prostředí ČR.

Ať už jde o tepelná čerpadla, solární systémy, či rekuperaci, ve většině případů jsou technické problémy způsobeny neodbor-

NÁVRH A MONTÁŽ úsporných technologií jsou vždy náročné a vyplatí se nechat je na odbornících.

nová zelená úsporám

nou montáží či nesprávným návrhem systému. Chybně dimenzovaný systém a neodborná instalace následně přináší majitelům i vyšší provozní náklady. Výrobek bývá spojen s častější poruchovostí a nižší životností. V krajním případě může nastat situace, že technologie nedosáhne ani technických parametrů a úspor požadovaných dotačním programem a žadatel nesplní podmínky k vyplacení dotace.

„Doporučujeme proto všem žadatelům, aby se nesnažili ušetřit za každou cenu, věnovali dostatečnou pozornost výběru dodavatele a volili skutečně odborné instalační firmy, které disponují osvědčením pro vykonávání daných montážních prací,“ nabádá Jakub Hrbek. Se správným výběrem mohou pomoci také kladné reference na firmu či osobní návštěva u jiného zákazníka firmy. Na dodávku nezapomeňte uzavřít písemnou smlouvu a konečnou úhradu provedených instalačních prací nechte až po jejich provedení.

Nepodceňujte však ani výběr projektanta a pečlivý návrh systému, který zajistí jeho optimální provoz a účinnost. Zde platí stejná pravidla jako u montážní firmy. Správnou funkčnost výrobku zajistí také následná údržba a pravidelný servis. ●

► Nová kalkulačka NZÚ spočítá nejen dotaci, ale i úspory, návratnost či náklady na provoz

Kalkulačka pro výpočet dotace z programu Nová zelená úsporám není žádnou novinkou. Pravidelně ji využívají tisíce zájemců o příspěvek. Nyní jsme pro vás připravili její vylepšenou verzi.

Spočítá vám nejen to, zda budova při plánovaných rekonstrukcích dosáhne na dotaci a jaká bude její výše, ale i kolik vás budou úsporná opatření stát.

Nová dotační kalkulačka vám také ukáže, kolik ušetříte na provozu a jaká je odhadovaná doba návratnosti s dotací a bez ní. Kromě toho vám poskytne odhad návrhové tepelné ztráty, abyste mohli zvolit zdroj tepla se správnou výkonností.

Jak kalkulačka funguje? V aplikaci stačí vybrat budovu tvarově podobnou té vaší a doplnit rozměry a údaje o stavu domu před rekonstrukcí. Vedle úprav na fasádě a řízeného větrání můžete nově zadat i výměnu zdroje tepla pro vytápění a přípravu teplé vody.

Po vyhodnocení dostanete informaci o možné oblasti podpory, orientační výši dotace i o tom, zda se vám investice vyplatí.

„I když jsme si vědomi, že se vypočtené hodnoty úspory a provozních nákladů mohou lišit od reálných, vyhodnocování probíhá dle harmonizovaných technických norem s měsíčním krokem výpočtu a v souladu s metodickými pokyny Státního fondu

životního prostředí ČR,“ ujišťuje Jakub Hrbek, ředitel odboru řízení Národních programů ze Státního fondu životního prostředí ČR.

„Do kalkulačky jsme nově zapracovali mechanismus korekce teoretických hodnot, který by měl hodnoty těm reálným více přiblížit, proto je možné nástroj bez obav využít v počátečních i pokročilejších úvahách o realizaci úspor,“ dodává. ●

Kalkulačka je určena především zájemcům o dotaci Nová zelená úsporám na rekonstrukci rodinných a bytových domů, poslouží však také jako užitečný pomocník energetickým specialistům a projektantům při přípravě dotačních projektů. Naleznete ji na adrese kalkulacka.novazelenausporam.cz.

JAK ZAŽÁDAT O PODPORU

Žádosti o dotaci se přijímají elektronicky, formulář žádosti je umístěn na webových stránkách programu NZÚ. Před vlastním podáním žádosti je nutné učinit následující kroky:

- Najděte si projektanta a energetického specialistu, kteří vám zpracují odborný posudek dle podmínek programu.**
- Projednejte svůj stavební záměr s příslušným stavebním úřadem.**
- Ve spolupráci s energetickým specialistou vyplňte krycí list technických parametrů.**
- Vyplňte elektronickou žádost o podporu.**
- Doručte krajskému pracovišti SFŽP ČR žádost o podporu včetně povinných příloh v listinné podobě.** Seznam povinných příloh k žádosti je uveden v závazných pokynech.
- Kontrola žádosti pracovníky SFŽP ČR** Pracovníci SFŽP ČR provedou kontrolu žádosti včetně všech povinných příloh. V případě zjištění nedostatku budete vyzváni k jejich odstranění.
- Akceptace žádosti** Bude-li vaše žádost v pořádku, budete písemně informováni o její akceptaci. U bezchybných žádostí se tak zpravidla děje do tří týdnů od podání žádosti.
- Zajistěte si odborný technický dozor.** V souladu s podmínkami programu NZÚ je vaší povinností zajistit odborný technický dozor nad prováděním podporovaných opatření.
- Zvolte si konkrétní materiály, výrobky a jejich dodavatele a realizujte opatření.**
- Závěrečné vyhodnocení žádosti** Řádné dokončení realizace je nutné doložit v termínu stanoveném v akceptačním dopise.
- Registrace akce a rozhodnutí o poskytnutí dotace**
- Výplata dotace** Dotace bude vyplacena na váš bankovní účet uvedený v žádosti o podporu do tří týdnů od vydání registrace akce a rozhodnutí o poskytnutí dotace. U žádostí podaných po realizaci podporovaných opatření, u kterých nebudou zjištěny žádné nedostatky, je možné očekávat vyplacení dotace přibližně za devět týdnů od podání žádosti. ●

Více informací a příjem žádosti: www.novazelenausporam.cz

ÚSPĚŠNÉ PROJEKTY

Foto: archiv SFŽP ČR

PŘED A PO. Majitelům domu se podařilo rekonstruovat starší rodinný dům se zachováním jeho historického vzhledu. Celková dotace byla 537 685 korun.

Foto: archiv SFŽP ČR

PŘED A PO. Komplexní rekonstrukce rodinného domu v Praze zahrnuje zateplení většiny konstrukcí včetně výměny výplní otvorů. Majitelé se dále rozhodli pro instalaci solárních termických panelů. Celková dotace pro tento dům byla ve výši 608 719 korun.

Foto: archiv SFŽP ČR

Foto: archiv SFŽP ČR

AKTUÁLNÍ VÝZVY NÁRODNÍHO PROGRAMU ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

<p>Výkup pozemků ve zvláště chráněných územích</p> <p>Příjem žádostí: do 31. 12. 2018, nejpozději však do vyčerpání alokace</p> <p>Alokace: 50 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 1/2018 je určena na výkup pozemků ve zvláště chráněných územích a jejich ochranných pásmech, včetně území navržených a oznámených k vyhlášení. O podporu mohou žádat správy národních parků a Agentura ochrany přírody a krajiny ČR.</p>
<p>Průzkum, posílení a budování zdrojů pitné vody</p> <p>Příjem žádostí: do 18. 12. 2020, nejpozději však do vyčerpání alokace</p> <p>Alokace: 600 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 2/2018 se zaměřuje na zlepšení zásobování pitnou vodou a vyhledávání nových zdrojů vody pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou v odpovídající kvalitě. Do podporovaných projektů patří realizace nových nebo regenerace stávajících zdrojů vody pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou, stavba, zkapacitnění, případně rekonstrukce nefunkčních přivaděčů pitné vody a realizace průzkumných vrtů za účelem vyhledání zdrojů pitné vody pro zásobování obyvatelstva.</p>
<p>Ekologická likvidace autovraků</p> <p>Termíny: 2. 1. 2019 – 1. 4. 2019 (za komodity odevzdané v roce 2018), 2. 1. 2020 – 31. 3. 2020 (za komodity odevzdané v roce 2019)</p> <p>Alokace: 40 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 22/2017 se zaměřuje na podporu kompletního zpracování autovraků, respektive na zpracování odpadů z těchto autovraků, v zařízeních k tomu určených s materiálovým nebo energetickým využitím. Toto musí být realizováno v souladu s podmínkami výzvy, zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, v aktuálním znění a dalšími relevantními právními předpisy. Výzva je zaměřena na zvýšení míry materiálového a energetického využití odpadů vzniklých při zpracování autovraků.</p>
<p>Vozidla na alternativní pohony</p> <p>Příjem žádostí do: 27. 9. 2018, nejpozději však do vyčerpání alokace</p> <p>Alokace: 100 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 21/2017 se zaměřuje na snížení negativních vlivů dopravy na zdraví obyvatel a životní prostředí, a to prostřednictvím podpory využívání vozidel s alternativním pohonem. Předmětem podpory je nákup nových vozidel či pronájem vozidel formou operativního leasingu na alternativní pohony (CNG, plug-in hybrid, hybrid, elektromobil). O dotace mohou žádat územně samosprávné celky, jejich příspěvkové organizace a další subjekty jimi vlastněné více než z poloviny. Dotaci je možné nově kombinovat se zvýhodněnou půjčkou od SFŽP ČR.</p>
<p>Likvidace nepotřebných vrtů</p> <p>Příjem žádostí do: 20. 12. 2019, nejpozději však do vyčerpání alokace</p> <p>Alokace: 20 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 20/2017 podporuje likvidaci nepotřebných hydrogeologických vrtů, které představují riziko ohrožení životního prostředí, především jakosti či množství podzemních vod, nebo ohrožení zdraví či života obyvatel. Předmětem výzvy jsou vrty, jejichž původním účelem byl průzkum, jímání či monitorování podzemní vody, které nejsou z hlediska svého původního účelu již potřebné, které nejsou již jinak využitelné a které představují riziko ohrožení životního prostředí.</p>
<p>Domovní čistírny odpadních vod</p> <p>Příjem žádostí do: 30. 6. 2019, nejpozději však do vyčerpání alokace</p> <p>Alokace: 200 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 17/2017 se zabývá prevencí či omezením znečištění povrchových a podzemních vod z komunálních zdrojů prostřednictvím realizace soustav domovních čistíren odpadních vod (DČOV) do kapacity 50 ekvivalentních obyvatel, a to v oblastech, kde není z technického či ekonomického hlediska výhledová možnost připojení ke stokové síti zakončené ČOV. Podpora je určena pro budovy využívané k trvalému rodinnému bydlení a budovy ve vlastnictví dané obce, které nejsou užívány za účelem dosahování zisku.</p>
<p>Podpora obcí v NP</p> <p>Příjem žádostí do: 21. 12. 2018, nejpozději však do vyčerpání alokace</p> <p>Alokace: 50 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 15/2017 má za cíl zlepšení životního prostředí a kvality života občanů v obcích, které leží na území národních parků. Žádosti je možné podávat už jen v jedné z aktivit této výzvy a tou je kofinancování projektů podpořených v rámci Operačního programu Životní prostředí 2014–2020 (OPŽP). Maximální výše podpory na jeden projekt kofinancovaný z prioritní osy 1 OPŽP je 5 procent, na projekty financované z ostatních prioritních os to jsou 3 procenta z celkových způsobilých výdajů.</p>
<p>Dešťovka</p> <p>Příjem žádostí: do vyčerpání alokace</p> <p>Alokace: 240 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 12/2017 podporuje udržitelné a efektivní hospodaření s vodou v obcích. Motivuje vlastníky a stavebníky obytných domů k udržitelnému a efektivnímu hospodaření s vodou a snižuje tak množství pitné vody odebírané z povrchových a podzemních zdrojů. Výzva je pokračováním úspěšného programu Dešťovka. O peníze je možné žádat na systémy, které využívají srážkovou vodu pro zalévání zahrady, na splachování toalet, případně na takové systémy, které budou recyklovat odpadní vodu. Výzva je určena pro majitele domů.</p>

<p>Likvidace akutních zátěží</p> <p>Kontinuální výzva</p> <p>Příjem žádostí do: 31. 12. 2020, nejpozději však do vyčerpání alokace</p> <p>Alokace: 100 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 3/2017 podporuje odstraňování akutních ekologických zátěží s neznámým původcem. Platí to zejména pro místa v bývalých továrních areálech či opuštěných průmyslových skladech, jejichž majitel je neznámý nebo se k areálu nehlásí. O dotaci mohou žádat kraje, obce s rozšířenou působností i obce, které na svém území mají sklad či skládku nebezpečného odpadu.</p>
<p>Územní studie krajiny</p> <p>Příjem žádostí do: 31. 12. 2019, nejpozději však do vyčerpání alokace</p> <p>Alokace: 35 000 000 Kč</p>	<p>Výzva č. 14/2016 nabízí obcím kofinancování ve výši 10 procent na projekty územních studií krajiny podpořených z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP) v gesci Ministerstva pro místní rozvoj. Podmínkou získání dotace je vydané rozhodnutí o poskytnutí finanční podpory v IROPu, konkrétně v prioritní ose 3 operačního programu, určené na územní studie krajiny. O dotaci mohou žádat obce s rozšířenou působností.</p>

PŘEHLED VÝZEV NÁRODNÍHO PROGRAMU ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Podporovaná aktivita	Přepokládaná alokace (mil. Kč)	Předpokládaný termín vyhlášení		
		2018	2019	2020
PRIORITNÍ TÉMA: BOJ SE SUCHEM A KVALITA VOD				
Budování a regenerace zdrojů pitné vody pro obce	600	2Q 2018 (kontinuální výzva)	-	-
Rekonstrukce vodovodních přivaděčů	500	4Q 2018	-	-
Udržitelné hospodaření s vodou – program „Dešťovka“	200	3Q 2018 (kontinuální výzva)	-	-
Snižování množství vypouštěného znečištění do povrchových i podzemních vod z komunálních zdrojů	2 000	3Q 2018		
	2 000		3Q 2019	
	1 000			3Q 2020
Soustavy domovních čistíren odpadních vod (DČOV)	100	-	1Q 2019	
	100			1Q 2020
	5	2Q 2018		
Tematicky zaměřené kampaně	5		2Q 2019	
	5			2Q 2020
Celkem 2018–2020	6 515	5	3	3
PRIORITNÍ TÉMA: ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ V SÍDLECH A LIDSKÉ ZDRAVÍ				
Přírodní zahrady	150	-	3Q 2019	-
Čisté ovzduší ve městech a obcích	130	4Q 2018	-	-
Sanace havarijních stavů a nelegálních skladů odpadů	200	-	1Q 2019 (kontinuální výzva)	-
Udržitelná doprava – vozidla s alternativním pohonem	100	4Q 2018		
	100		4Q 2019	
	30	3Q 2018		
Snižování emisí ze stacionárních zdrojů	30		3Q 2019	
	30			3Q 2020
Zelená stuha	21	3Q 2018 (kontinuální výzva)	-	-
	100	3Q 2018		
Obce v národních parcích	100		3Q 2019	
	100			3Q 2020
	12	2Q 2018		
Tematicky zaměřené kampaně	5		2Q 2019	
	5			2Q 2020
Osvěta čisté mobility	20	-	3Q 2019	-
Světelné znečištění	50	3Q 2018	-	-
Ozdravné pobyty	40	-	3Q 2019	-
Pakt starostů a primátorů pro klima a energii	5	-	1Q 2019	
	5			4Q 2020
Celkem 2018–2020	1 233	7	9	4
PRIORITNÍ TÉMA: EKOINOVACE				
Ekoinovace	100	2Q 2018	-	-
	100			1Q 2020
Celkem 2018–2020	200	1	0	1
OSTATNÍ PODPOROVANÉ AKTIVITY				
Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty – pilíře EVVO	40	2Q 2018	-	-
Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty – národní síť EVVO	15	2Q 2018	-	-
Podpora systému pro zpracování autovraků	40	-	4Q 2019	-
	50	1Q 2018		
Výkupy pozemků ve zvláště chráněných územích	50		1Q 2019	
	50			1Q 2020
Ochrana ozónové vrstvy Země	30	4Q 2018	-	-
Celkem 2018–2020	275	4	2	1
CELKOVÝ POČET VÝZEV 2018–2020	40	17	14	9
CELKOVÁ ALOKACE VÝZEV 2018–2020	8 223	3 983	2 845	1 395

Foto: GEOPARK Železné Hory

Foto: GEOPARK Železné Hory

PROJEKT V ČÍSLECH

Celkové způsobilé výdaje
7 689 392 Kč

Dotace ERDF
6 535 983 Kč

Dotace SR
384 470 Kč

► ŽELEZNÉ HORY ODKRÝVAJÍ HISTORII NAŠÍ PLANETY I ŽIVOTA NA NÍ

Tajemné výpravy do historie lákají děti i dospělé. Když se řekne historie, většinou si představíme dobu vzdálenou maximálně pár stovek let. **Na území národního geoparku Železné hory se však můžeme vydat za historií starou téměř 700 milionů let – za historií naší planety i života na ní. Mnohé z toho, co geopark svým návštěvníkům nabízí, tu bylo vybudováno díky dotaci z OPŽP.**

Národní geopark Železné hory se rozkládá na ploše 777 kilometrů čtverečních a zahrnuje Železné hory a jejich okrajové části. Největším sídlem je tu věnné město Chrudim, odkud se můžeme vypravit za nejedním dobrodružstvím. O to, aby byl park přístupnější a naučnější, se postaral projekt Železné hory – geologicky významná oblast, na jehož základě byla získána dotace z OPŽP. Za vznikem projektu stála společnost Vodní zdroje Chrudim, zřizovatel a současný koordinátor národního geoparku Železné hory. „Prvotní myšlenka projektu na vybudování geoparku se zrodila již v roce 2008 v hlavách tehdejšího vedoucího chráněné krajinné oblasti Železné hory Františka Bárty a ředitele budoucího národního geoparku Železné hory Daniela Smutka,“ vypráví Jan Doucek, manažer geoparku. „Tato myšlenka vycházela z desítek let starých

přání o pozvednutí geologie Železných hor na vyšší úroveň. Právě tento projekt, nazvaný Železné hory – geologicky významná oblast a financovaný z dotace OPŽP, měl být startovním výstřelem na cestě za realizací dalších aktivit.“

Projekt se uskutečnil ve dvou etapách
Kolem projektu, který se zrodil v hlavách pana Bárty a pana Smutka, se postupně vytvořil tým osob, které se následně podílely na jeho úspěšné realizaci. „Projekt

Součástí projektu je i zpřístupnění reprezentativních skalních výchozů v několika opuštěných lomech. Na některých význačných skalách byly instalovány nerezové tabulky s názvy hornin. Celkovou rekonstrukcí prošla v rámci projektu také naučná stezka Údolí Doubravy.

byl řádně vysoutěžen ve dvou výběrových řízeních. První část projektu byla zaměřena na stavební úpravy naučné stezky v údolí Doubravy. Druhá, rozsáhlejší část na tvorbu naučných tabulí, čištění starých lomů, tvorbu tematických geologických expozic, leštění skalních ploch a tvorbu doprovodných elektronických a tištěných materiálů. O tuto část se realizačně postarala společnost Vodní zdroje Chrudim,“ popisuje Jan Doucek. „Jedním z čistě nových prostorů byl i lom v Brlohu, kde se nacházelo 160 železobetonových panelů, s čímž rozpočet projektu nepočítal,“ vypráví o zajímavosti, na kterou se při realizaci projektu narazilo. Do celé věci se tehdy vložila obec, která významnou měrou finančně přispěla, a tak se letos ve vyčištěném lomu bude konat již 4. ročník Brložského trilobita, tradiční akce pro veřejnost.

Při přípravě se vycházelo ze znalostí místní geologie

Při přípravě projektu se podle slov Jana Doucka vycházelo především ze znalosti místní geologie. „Prvotní výběr lokalit byl v rámci přípravy projektu podroben průzkumu z hlediska majetkoprávních vztahů, ale také například z pohledu možného parkování návštěv-

níků a z pohledu obecného přístupu k lokalitě,“ přibližuje. „U lokalit s potenciálem ochrany byl samozřejmě vyhodnocen i vliv prací na jejich živou složku,“ dodává.

Vzhledem k rozsahu projektu byla jeho realizace rozdělena do dvou let. „Na prvním místě došlo k vytipování a sesbírání horninových bloků a souběžně s tímto procesem probíhala tvorba ob-

sahů naučných tabulí, přípravy na rekonstrukci naučné stezky a čističí práce na vybraných lokalitách. V závěrečné fázi probíhalo osazování naučných tabulí a tvorba tištěných a elektronických materiálů,“ vypočítává pan Doucek jednotlivé fáze projektu.

Geopark nabízí mnohá dobrodružství
Na území nově vzniklého geoparku se návštěvníci mohou vypravit třeba za putavými příběhy o zkamenělinách, minerálech a sopkách, za příběhy o osidlování krajiny i za tragickou historií ležáckých kameníků.

Projekt Železné hory – geologicky významná oblast realizovala Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Správa CHKO Železné hory a krajské středisko Pardubice s využitím dotace z Operačního programu Životní prostředí.

ŽELEZNÉ HORY

Železné hory jsou západním výběžkem Českomoravské vrchoviny. Na západě a na jihu spadají příkrě do roviny u řeky Doubravy, zatímco na severu pozvolna přecházejí do Polabí. Jedná se o nesmírně zajímavou a cennou oblast, a proto zde byla v roce 1991 vyhlášena chráněná krajinná oblast Železné hory. Pro oblast je charakteristický příkrý zlomový svah na západě: Železné hory se od Kutné Hory jeví jako hradba zvedající se nad relativní rovinu do výšky přes 200 metrů. V železných horách najdeme velmi pestrou a rozmanitou krajinu, jsou zde původní bukové lesy, hluboká údolí, louky, pole. Se železnými horami jsou také neodmyslitelně spjata Keltové.

Nejvyšší kótou Železných hor je Pešava s nadmořskou výškou 697 metrů jihovýchodně od Hlinska, často je uváděn také Vestec s 668 m n. m. jižně od Horního Bradla – záleží na vymezení Železných hor. Dalšími významnými vrcholy jsou Spálava u Horního Bradla, Bučina nad Vápenným Podolem, Krkaňka u Ronova nad Doubravou a Kaňkovy hory u Třemošnice, ty však kromě Spálavy neposkytují výhled.

Oblastí protékají dvě hlavní řeky. Je to především Chrudimka, která k Železným horám neodmyslitelně patří. Vytváří místy hluboce zaříznuté údolí, které je chráněno jako přírodní památka – Krkanka, Strádovalské peklo. V Železných horách na ní bylo vybudováno pět přehrad, a to Hamry, Seč, Seč II, Křižanovice a Práčov. Protéká tu i turisticky přitažlivá řeka Doubrava, na které stojí už od roku 1913 kamenná přehrada Pařížov. Nad Ronovem protéká Doubrava krásným Chittussiho údolím a stejnojmenným přírodním parkem.

Vedle první geovědní cyklotrasy na území České republiky, nesoucí jméno MAGMA, stojí za pozornost i kamenické expozice v Muzeu obuvi a kamene ve Skutči a geologická část Muzea vápenictví v Berlově vápence v Závratci u Třemošnice. „Výjimečný pohled na okolní krajinu si můžete dopřát ze zříceniny hradu Lichnice, a pokud vás zajímá keltská kultura, vydejte se do Nasavrku, můžete si tam užít procházku Keltskou stezkou, která vás provede krásnou přírodou Železných hor,“ doporučuje Jan Doucek. Za návštěvu stojí i expozice „Po stopách Keltů“ na zámku v Nasavrkách.

V centrální části geoparku se nachází přehrada Seč, vodní srdce Železných hor, nabízející řadu sportovních a rekreačních aktivit a zároveň sloužící jako ideální výchozí bod pro výlety do širokého okolí. „Uprostřed přehrady navíc vyčnívá ostrov, který má skutečně tvar srdce. Nejlepší výhled na něj si užijete ze zříceniny hradu Oheb, která se tyčí nad přehradní hrází,“ radí Jan Doucek. Pro milovníky koupání v přírodních nádržích je geopark díky velkému množství zatopených lomů naprosto perfektním místem.

Jižně od Chrudimi na úpatí Železných hor láká turisty k návštěvě rozhledna Bára. „Je to moderně pojatá dřevostavba stojící na zalesněném kopci Podhůra, jehož rozsáhlé lesy jsou ideálním místem pro cykloturistiku i pro pěší výlety do severní

V geoparku Železných hor najdeme dokonce i dinosaury. Ve východní části parku nedaleko pískovcových skalních měst zvaných Touloucovy Maštale stojí Brána do pravěku. Brána otevře dveře, kterými se můžeme vydat po stopách historického vývoje života.

Foto: GEOPARK Železné Hory

části geoparku,“ říká pan Doucek. I milovníci výhledů a rozhledů si v parku přijdou na své, park nabízí pestrou škálu míst, odkud je možné rozhlédnout se po krajině.

V geoparku Železných hor najdeme dokonce i dinosaury. Ve východní části parku nedaleko pískovcových skalních měst zvaných Touloucovy Maštale stojí Brána do pravěku. Ať už sem přijedeme na kole, nebo přijdeme pěšky, brána nám otevře dveře, kterými se můžeme vydat po stopách historického vývoje života. „Můžete se tu dotknout trilobita i mamuta a vykopat si prvního českého dinosaura,“ říká Jan Doucek. Areál Brány do pravěku se nachází hned vedle Záchrané stanice Pasička, kde si můžeme prohlédnout celou řadu chráněných zvířecích druhů: orly, sovy, vydry či rysy. Geopark nám prostě má opravdu co nabídnout, a to od učení přes zábavu a sportovní i kulturní vyžití až po gastronomické zážitky na gurmánské a formánské stezce.

Geologické rarity geoparku Železné hory

Za zvláštní zmínku stojí některá místa, na nichž v rámci projektu proběhly revitalizační práce. Prvním z nich je již zmíněný lom Brloh. Je to zaniklý lom, který se nachází jižně od obce Brloh a má relativně krátkou,

ale zato zajímavou historii. Lom byl poprvé otevřen v padesátých letech minulého století v době, kdy se začal stavět Wonkův most v Pardubicích. Právě křemenec z tohoto lomu je jedním z hlavních stavebních materiálů tohoto významného mostu. Již mnoho let před stavbou byl však místní materiál používán pro stavbu převážně okolních domů. A právě při dobývání kamene bylo odhaleno velké množství v této oblasti vzácných zka-menělin trilobitů a ramenonožců. Z archivních fotografií je lom znám ve zcela odkryté podobě. V průběhu následujících šedesáti let však nebyl udržován, došlo k jeho zarůstání a logicky i k zasypaní různým odpadem. V rámci úprav byl lom vykácen a kompletně revitalizován do podoby, která umožní jeho další, převážně občanské (ať už kulturní, společenské, či turistické) využití. Nad lomem byla zřízena vyhlídka a zábradlí. V poslední fázi projektu byla u lomu osazena naučná tabule, která popisuje pestrou geologii „lomu u dvou moří“.

Dalším zajímavým místem je nápadný zarostlý remíz uprostřed pastvin u obce Sovolusky, který skrývá geologickou raritu. V bývalém lůmku byl těžbou odkryt jev, který dokazuje přítomnost podmořských sopek v této oblasti před více než 600 miliony lety. Jedná se o tzv. polštářové lávy, skutečné pol-

Foto: GEOPARK Železné Hory

štáře, které vznikaly při postupném vylévání lávy do vodního prostředí a jejím následném tuhnutí. Lokalita je dnes chráněna jako přírodní památka i díky výskytu vzácných rostlin, které jsou na tyto horniny vázány.

Stejně jako nedaleký Brloh jsou i skály v okolí Lipolitic vyhlášeny nálezy trilobitů a ramenonožců prvohorního stáří. Bohužel jako v mnoha jiných případech byly místní lomy zavezeny komunálním odpadem. V rámci projektu se našťastí podařilo část této oblasti znovu oživit, kácením prosvětlit a zpřístupnit návštěvníkům. Byly zde provedeny zemní práce a v poslední fázi došlo i k očištění skalního výchozu a umístění informační tabule.

Projekt se stal základem pro geoturistickou infrastrukturu geoparku

Projekt Železné hory – geologicky významná oblast se podle slov Jana Doucka stal základem pro geoturistickou infrastrukturu národního geoparku Železné hory a zároveň přispěl k rozšíření povědomí o geoparku. Byl podle něj i výbornou zkušeností spolupráce s AOPK a jejími zaměstnanci. „Jak už to bývá, z dnešního pohledu by se věci daly udělat jinak, ale dobu člověk nezastaví,“ uzavírá s nezbytným nadhledem příběh projektu Železných hor coby geologicky významné oblasti. ●

Chráněná krajinná oblast je jedním z významných partnerů národního parku Železné hory. Zabírá téměř třetinu jeho rozlohy a za svou výjimečnost vděčí i pestrému geologickému podloží, na kterém se vyskytují rozmanité formy života.

CO JE GEOPARK? Jedná se o geologicky cenné území, kde jsou ve spolupráci s místními obyvateli a organizacemi – státními, neziskovými i soukromými – rozvíjeny aktivity na podporu rozvoje oblasti a podporu návštěvnosti a vzdělanosti. Vedle geologických objektů a jevů jsou důležité i další zajímavosti, jako jsou kulturní a ekologické fenomény, archeologické a historické památky. Nejedná se o území, které by nějakým způsobem omezovalo lidskou činnost vyjma oblastí, které již mají nějaký ochranný status – CHKO, přírodní památky, přírodní rezervace a podobně. Geopark spojuje propagaci geologického dědictví s regionálním rozvojem a vhodným způsobem seznamuje veřejnost s geologickými procesy, významem přírodních zdrojů a jejich využitím v hospodářské a kulturní historii.

V GEOPARKU ŽELEZNÉ HORY narazí návštěvníci na více než sto druhů hornin s řadou ojedinělých a vzácných minerálů a usazeniny se širokým spektrem zkamenělin. Během svého putování tu mohou navštívit informační stanoviště v podobě dřevostaveb s tematickými náplněmi zabývajícími se starohorami, prvohorami, hlubinnými vyvřelinami, druhohorami i hydrogeologií. Na každém stanovišti získají informace o tématu s odkazy na blízké lokality s dalšími informačními panely. Před stanovišti je pak umístěna venkovní expozice tvořená mohutnými horninovými bloky s vyleštěnými plochami.

Pro zájemce o dotace z Operačního programu Životní prostředí je na Call centru SFŽP ČR zřízena bezplatná Zelená linka 800 260 500.

Profesionálně vyškolení pracovníci radí žadatelům při řešení možných nejasností ohledně zpracování a podávání žádostí. Na níže uvedené otázky odpovídala vedoucí oddělení Call centra SFŽP ČR Jana Tlustá a Elena Bočevová z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.

ČISTOTA VODY

KVALITA OVZDUŠÍ

ZPRACOVÁNÍ ODPADU

OCHRANA PŘÍRODY

ENERGETICKÉ ÚSPORY

Prioritní osa 1, specifický cíl 1.3 **Prioritní osa 3, specifický cíl 3.1** **Prioritní osa 3, spec. cíl 3.1 a 3.2**

Máme dotaz k OPŽP, konkrétně k výzvě č. 113 a projektu zaměřenému na vodu v intravilánu. Chtěli bychom instalovat akumulční nádrž v budově školy a využívat dešťovou vodu na splachování WC a zalévání zahrady, pokud bude vody dost. Potřebujeme u této akce v rámci příloh k žádosti a projektu řešit metodiku zveřejněnou na www.povis.cz? Jaké máme k žádosti dodat dokumenty?

Ne, podle zasláního popisu projektu nebude nutné řešit problematiku existence povodňového nebezpečí a z ní vyplývající protipovodňová opatření. Zaslání námět spadá do SC 1.3 a zde aktivity 1.3.2 (hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu) a řeší jen zlepšení nakládání s vodou při provozu veřejné budovy (školy). Z podmínek uvedu například to, že v případě nádrží (podzemních i povrchových) musí projekt obsahovat předčištění na vtoku do objektu a bezpečnostní přeliv. Kompletní přehled kritérií přijatelnosti pro SC 1.3 viz kapitola Pravidel pro žadatele a příjemce dotace v OPŽP 2014–2020 (tzv. PrŽaP) B.6.1.3.4. Konkrétní řešení samozřejmě navrhnou odborníci na dané téma. Ucelený seznam podkladů nutných k podání žádosti najdete v PrŽaP, konkrétně v příloze č. 1 – Podklady k žádosti o podporu, pro SC 1.3 pak v kap. 1.1.3.

Obecně platí, že všechny žádosti musí splnit související podmínky uvedené v PrŽaP a dotčené výzvě. Více tak viz PrŽaP. Tento dokument najdete na adrese www.opzp.cz v sekci Dokumenty – Obecně závazné dokumenty – Pravidla pro žadatele a příjemce podpory. Z textu doporučuji zejména kap. B.6.1.3, Prioritní osa 1, specifický cíl 1.3: Zajistit povodňovou ochranu intravilánu a hospodaření se srážkovými vodami. Aktuální výzva č. 113 a podklady k ní jsou k dispozici na webu programu v sekci Výzvy – 113. výzva – Dokumenty, konkrétně na adrese <http://www.opzp.cz/vyzvy/113-vyzva/dokumenty>.

Měl bych dotaz z jedné obce, pro kterou připravujeme žádost pro výzvu OPŽP č. 103. Výzva je zaměřena na domácí kompostéry, není určena pro kompostování veřejné zeleně, nicméně občany byl vznesen dotaz, zda by bylo možné kompost použít na pozemcích obecních, pokud nebudou moci celý kompost využít pro hnojení na vlastním pozemku (což je hlavní záměr). Obec by kompost od občanů odebrala a aplikovala ho na veřejnou zeď. Nikde ve výzvě ani v podmínkách jsme nenašel, že by tento způsob nešel uplatnit, nicméně bych se chtěl ujistit, že takto lze postupovat.

Základ programu je definován a shrnut v textu výchozího programu k OPŽP, tedy v Pravidlech pro žadatele a příjemce podpory v OPŽP 2014–2020 (tzv. PrŽaP). Tam ani v textu výzvy opravdu není popsán omezení uvedeno. Současně jsme se ještě u kolegů z Odboru odpadového hospodářství ujistili, že kompost vyrobený v domácích kompostérech občanů je z pohledu pravidel OPŽP možné aplikovat také na obecní pozemky. Zásadní je, aby byl využíván plánovaný objem/kapacita podpořených kompostérů a tím bylo dosaženo potřebné úspory odpadů řešených v rámci obce / dotčeného území (viz analýza předložená k žádosti). Více viz PrŽaP, primárně kap. B.6.3.1, Prioritní osa 3, specifický cíl 3.1: Prevence vzniku odpadů. Aktuální výzva č. 103 a podklady k ní jsou k dispozici také na webu programu, zde sekce Výzvy – 103. výzva – Dokumenty.

V harmonogramu jsou dvě výzvy na stejné opatření v oblasti odpadů: 104 (kolová) a 114 (průběžná). Obě jsou v harmonogramu naplánovány k otevření na 3. září 2018. Prosím o informaci, jaký mezi nimi bude rozdíl v podporovaných aktivitách. Dále prosím o informaci, jestli ve výzvě č. 104, případně č. 114 bude moci žádat obec na domácí kompostéry v rámci aktivity „budování systémů odděleného sběru bioodpadů“.

Odpověď na váš dotaz je třeba rozdělit do dvou částí:

a) Domácí kompostéry pro občany Tato nabídka jednoznačně spadá pod specifický cíl 3.1, tedy do oblasti předcházení vzniku odpadů. Jedná se o to, že při tomto řešení odpad neodchází z domácností čili z pohledu odpadového hospodářství ani nevzniká. Na domácí kompostéry (nikoli ovšem na nádoby na bioodpad rozmístěné v obci) je tedy možné žádat v rámci aktuální výzvy č. 103, viz text výzvy a podklady k ní na adrese www.opzp.cz – Výzvy – 103. výzva – Dokumenty.

b) Výzvy č. 104 a 114 Základní rozdíl mezi výzvami najdete přímo v Harmonogramu výzev na rok 2018, viz www.opzp.cz, zde Dokumenty – Obecně závazné dokumenty – Harmonogramy a termíny.

V tomto dokumentu se ve sloupci F (podporované aktivity) uvádí: 104 – bez omezení, dle PD; 114 – aktivity 3.2.2. Výzva 114 bude tedy zaměřena výhradně na uvedenou aktivitu 3.2.2. Jakékoliv další podrobnosti ale upřesní až vlastní texty dotčených výzev, které mají být k dispozici na počátku srpna 2018. Na oficiální zveřejnění nabídky výzev je nyní ještě třeba počkat.

Prioritní osa 4

Rádi bychom se informovali, zda lze z prioritní osy 4 OPŽP čerpat finanční prostředky na odstranění jmelí v katastrálním území obce.

Nově lze na tuto činnost čerpat podporu ze specifického cíle 4.2, mezi podporovaná opatření aktivity 4.2.3 byla doplněna realizace opatření na omezení nadměrného šíření jmelí bílého pravého. Mezi způsobilé výdaje se řadí ošetření dřevin včetně doplňkových opatření na podporu vitality a odolnosti vůči stresu prostřednictvím závlivy a přihnojení draslíkem. Způsobilým výdajem je rovněž kácení silně napadených jedinců (objem koruny zasažen z více než 50 procent). Podpora se také vztahuje na mapování a monitoring k zajištění kontroly úspěšnosti provedených opatření. Navržené opatření by mělo zahrnovat ucelené území výskytu jmelí, aby byly provedené zásahy efektivní.

U předepsaných specifických dokladů k žádosti na realizaci opatření „zprůchodnění migračních bariér pro vodní a na vodu vázané živočichy a opatření k omezování úmrtnosti živočichů spojené s rozvojem technické infrastruktury na vodních tocích“ je uveden ichtyologický průzkum. Je nutné ho doložit i v případě odstranění migračních bariér v toku (nejedná o klasický rybí přechod)? Jednalo by se o odstranění dvou stávajících betonových stupňů v korytě řeky, které budou nahrazeny balvanitými skluzy. Návrh vychází z konceptu přírodního blízkého rybího přechodu.

Ichtyologický průzkum je povinnou přílohou žádosti v rámci aktivity 4.3.1 – Zprůchodnění migračních bariér pro živočichy a opatření k omezování úmrtnosti živočichů spojené s rozvojem technické infrastruktury, a to i v případech, kdy se jedná o odstranění stávajících stupňů, a nejen při realizaci rybího přechodu jako takového. Ichtyologický průzkum poskytuje nezbytné informace k posouzení žádosti, zejména o druhové skladbě a stavu společenstva ryb řešené lokality a stanovuje cílové druhy ryb. Pokud jsou informace o složení rybího společenstva známy z dříve realizovaných průzkumů, je možné ichtyologický průzkum vypracovat formou rešerše.

Prioritní osa 5, specifický cíl 5.1

Mám dotaz k současné výzvě č. 100 a SC 5.1. Řeším projekt rekonstrukce školní družiny a zajímá mě, zda tam vzniká povinnost instalace VZT, když dochází k úpravě obálky budovy. Mám v paměti, že bychom to snad nemuseli řešit, ale nemohu to nikde dohledat.

V případech škol je dokonce i v rámci jednoho projektu a dílčích částí posuzovaného celku (budovy či většího objektu, např. pavilonových škol) možné řešit dostatečné větrání více způsoby. Výsledné řešení pak bude záviset primárně na způsobu využívání dotčených prostor/místností. Postup podle zveřejněné metodiky a instalaci nuceného větrání je třeba dodržet v případech učeben, resp. prostor, kde se děti a mládež vyskytují ve zvýšené míře a dlouhodobě. Jestliže ale dotčený objekt neobsahuje učebny, nebude s největší pravděpodobností instalace VZT nezbytná. Obecně pro uvedené prostory družin, dále například různých dětských/mládežnických poraden, kluboven, internátů apod., není nutné řešit nucené větrání. Také takové prostory/místnosti musí ale samozřejmě splňovat základní požadavky na větrání a hygienické podmínky podle platných technických předpisů, ale to už nikoliv na základě konkrétních požadavků definovaných dotačním programem a zveřejněnou metodikou. Pokud tedy bude v rámci projektové dokumentace odbornou osobou prokázána dostatečná výměna vzduchu v řešených místnostech a projekt v tomto směru vyhoví požadavkům příslušných technických předpisů a legislativy, mělo by být vše v pořádku. Posouzení konkrétní situace a návrh optimálního řešení je každopádně primárně v kompetenci projektanta. Jednotlivé přijaté žádosti o dotaci a jejich soulad s pravidly programu a výzvy samozřejmě jednoznačně jako celek posoudí v rámci Fondu až hodnotitelé, a to na základě kompletní dokumentace k projektu a jeho realizaci.

Obecně musí všechny předkládané projekty splňovat všechny podmínky programu a výzvy. Podrobně viz Pravidla pro žadatele a příjemce podpory v OPŽP 2014–2020 (tzv. PrŽaP, dokument ke stažení <http://www.opzp.cz>, zde Dokumenty – Obecně závazné dokumenty).

Obecné informace

Prosím o informaci, zda se nový zákon o ochraně osobních údajů (GDPR) dotkne také výběrových řízení. Jedná se mi o to, zda nemáme do zadávacích podmínek uvádět nějakou informaci o tom, že identifikační údaje dodavatelů a poddodavatelů budou uveřejněny ve VVZ a na profilu zadavatele.

V rámci výběrových a zadávacích řízení běžně dochází a dle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v platném znění (dále jen „ZZVZ“) také musí docházet ke zpracování osobních údajů, přičemž zadavatel obvykle vystupuje v roli správce osobních údajů, a je tedy povinen postupovat v souladu s právními předpisy na ochranu osobních údajů. Zpracování osobních údajů v rámci zadávacích řízení musí být vždy oprávněné, a to v souladu s čl. 6 obecného nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR). Oprávněnost zpracování v zadávacích řízeních lze dovodit z čl. 6 odst. 1 písm. c) GDPR, tj. ze skutečnosti, že zpracování je nezbytné pro splnění právní povinnosti správce osobních údajů, tedy zadavatele. Zadavatel je však omezen rozsahem, způsobem a účelem zpracování osobních údajů dle ZZVZ. To znamená, že nesmí zpracovávat osobní údaje jiným způsobem, v širším rozsahu nebo pro jiný účel, než je stanoveno v ZZVZ. Zároveň má zadavatel povinnost řídit se zásadami zpracování osobních údajů stanovenými v čl. 5 GDPR, a to především zásadou zákonnosti, zásadou účelového omezení a zásadou minimalizace údajů („Osobní údaje musí být přiměřené, relevantní a omezené na nezbytný rozsah ve vztahu k účelu, pro který jsou zpracovávány“).

Pokud bude chtít zadavatel zpracovávat osobní údaje jiným způsobem, než jaký je uveden v ZZVZ, např. vytvářet si databáze dodavatelů, musí dodavatel k takovému zpracování udělit souhlas. Obecně ale v zadávací dokumentaci není třeba uvádět, že identifikační údaje dodavatelů a poddodavatelů budou uveřejněny ve Věstníku veřejných zakázek či na profilu zadavatele, neboť se jedná o povinnost stanovenou ZZVZ a oprávněnost takového zpracování vyplývá z čl. 6 odst. 1 písm. c) GDPR.

K tématu zadávacích řízení doplňujeme, že za správnost postupů uplatněných v případě veřejných zakázek nese vždy odpovědnost zadavatel. Základní informace k nabídce a podmínkám programu najdou žadatelé v textu Pravidel pro žadatele a příjemce podpory v OPŽP 2014–2020 (tzv. PrŽaP). Nedílnou součástí PrŽaP je přitom také dokument Pokyny pro zadávání veřejných zakázek. Oba dokumenty naleznete na webu www.opzp.cz v sekci Dokumenty – Obecně závazné dokumenty – Pravidla pro žadatele a příjemce podpory. ●

AKTUÁLNÍ VÝZVY OPŽP PODPORUJÍ PESTROU ŠKÁLU PROJEKTŮ

Priorita přináší stručný přehled aktuálních výzev. Jejich kompletní znění včetně všech podporovaných aktivit naleznete na stránkách programu www.opzp.cz.

<p>Soustava Natura 2000</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 7. 1. 2019</p> <p>Alokace: 250 000 000 Kč</p>	<p>31. výzva nabízí krajům peníze na dokončení implementace, plánování a zajištění péče o lokality soustavy Natura 2000. Mezi podporovaná opatření patří mimo jiné projekty zaměřené na péči o bezlesí, o lesní společenstva, péči o vodní útvary a mokřadní biotopy v územích národního významu, péči o dřeviny mimo les a další druhy péče. K dalším podporovaným aktivitám patří opatření k usměrňování návštěvníků: dřevěné/povalové chodníky, úprava povrchů cest, lávky, zábradlí, schody, žebříky apod. Podporu mohou získat i projekty budování či obnovy prvků pro interpretaci chráněných území: informační panely, naučné stezky, návštěvnická střediska.</p>	<p>Významně chráněná území</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 2. 1. 2019</p> <p>Alokace: 1 150 000 000 Kč</p>	<p>78. výzva Cílem výzvy je zajistit financování prioritních opatření v chráněných územích přispívajících k zachování či zlepšení stavu předmětů ochrany. Mezi oprávněné žadatele patří AOPK ČR, Správa jeskyní ČR a správy národních parků. Opatření lze realizovat pouze v případě zpracované plánovací dokumentace o daném území. Jedná se o aktivitu zaměřenou na omezený okruh žadatelů. Tomu odpovídají i podporované aktivity, jimiž je zajišťování péče o národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, národní přírodní památky a lokality soustavy Natura 2000. Dotaci lze čerpat i na sběr informací, tvorbu informačních a technických nástrojů a podkladů pro zajištění ochrany a péče o národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, národní přírodní památky a lokality soustavy Natura 2000.</p>
<p>Přirozené funkce krajiny</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 7. 1. 2019</p> <p>Alokace: 500 000 000 Kč</p> <p>VÝZVA PRODLOUŽENA</p>	<p>51. výzva nabízí půl miliardy korun na revitalizaci vodních toků, realizaci tůň a mokřadů a zprůchodnění migračních bariér z plánů dílčích povodí. Dotaci lze získat například na odstranění opevnění dna a břehů nebo na odstranění příčných překážek, obnovu říčních ramen v nivě vodního toku, posílení ekologicko-stabilizačních funkcí rašelinišť a pramenišť. K podporovaným opatřením patří i budování přehrázek v umělé zbudovaných odvodňovacích kanálech, podpora přirozených korytovorných procesů a odstranění opevnění včetně odvozu a skládkového a mnohá další opatření. Finančně podpořena budou opatření vyplývající z plánů dílčích povodí, která posilují přirozené funkce krajiny, zvyšují biodiverzitu a přispívají ke zlepšení ekologického stavu vodních útvarů.</p>	<p>Sledování vývoje kvality ovzduší</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 20. 12. 2018</p> <p>Alokace: 100 000 000 Kč</p>	<p>98. výzva podporuje tři typy aktivit. První je výstavba a obnova systémů sledování kvality ovzduší a souvisejících meteorologických aspektů v celorepublikovém či regionálním měřítku, kam patří zejména monitorovací sítě, laboratoře, zabezpečení sběru vzorků a přenosu dat, technika pro primární zpracování dat, jejich archivaci a prezentaci. Dále se jedná o aktivity vedoucí k pořízení a aktualizaci systémů určených pro hodnocení kvality ovzduší a posouzení dopadů opatření ke zlepšení kvality ovzduší. Jako třetí je podporována obnova a rozvoj systémů pro archivaci a zpracování údajů o znečišťování ovzduší (emisních dat) jak standardními znečišťujícími látkami, tak skleníkovými plyny.</p>
<p>Přirozené funkce krajiny</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 2. 1. 2020</p> <p>Alokace: 30 000 000 Kč</p>	<p>52. výzva podporuje projekty na posílení přirozených funkcí krajiny. Výzva je zaměřena na tvorbu plánů územních systémů ekologické stability (ÚSES), které jsou jedním z podkladů pro zpracování územně plánovací dokumentace obcí a podkladem pro realizaci skladebných prvků ÚSES, dále pro provádění pozemkových úprav, pro lesní hospodářské plány a vodohospodářské a jiné dokumenty ochrany a obnovy krajiny. Dotaci lze získat na zpracování plánu ÚSES (včetně aktualizace stávajícího plánu). Žádosti mohou podávat pouze obce s rozšířenou působností. Plán ÚSES musí být zpracován dle metodiky vymezování územního systému ekologické stability.</p>	<p>Snižování energetické náročnosti veřejných budov</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 31. 1. 2019</p> <p>Alokace: 3 000 000 000 Kč</p>	<p>100. výzva má za cíl snížení energetické náročnosti veřejných budov a zvýšení využití obnovitelných zdrojů energie. Žadatelé mohou žádat o peníze na celkové nebo dílčí energeticky úsporné renovace veřejných budov včetně projektů realizovaných metodou EPC. Patří sem například zateplení obvodového pláště budovy, výměna a renovace otvorových výplní, realizace opatření majících prokazatelně vliv na energetickou náročnost budovy nebo zlepšení kvality vnitřního prostředí a další opatření včetně výměny zdroje tepla pro vytápění nebo přípravu teplé užitkové vody s výkonem nižším než 5 MW využívajícího fosilní paliva nebo elektrickou energii. Podporovány jsou i instalace fotovoltaických systémů a solárně-termických kolektorů. Hlavní cílovou skupinou jsou vlastníci veřejných budov.</p>
<p>Budovy v pasivním energetickém standardu</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 31. 10. 2019</p> <p>Alokace: 500 000 000 Kč</p>	<p>61. výzva podporuje výstavbu nových veřejných budov v pasivním energetickém standardu. Výzva je průběžná (nesoutěžní) s jednokolovým modelem hodnocení žádostí. Žadatelé o dotace mohou nově získat až 30 procent ze způsobilých výdajů na stavbu veřejných budov v pasivním standardu. Mezi oprávněné žadatele v prioritní ose 5 byly zařazeny obchodní společnosti stoprocentně vlastněné veřejným subjektem. Mezi povinné indikátory patří v rámci výzvy odhadované roční snížení emisí skleníkových plynů. Oprávněnými žadateli o dotaci jsou kraje, obce a města, svazky obcí, organizační složky státu, příspěvkové organizace, veřejné výzkumné instituce, veřejnoprávní instituce nebo vysoké školy a školská zařízení.</p>	<p>Prevence vzniku odpadů</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 31. 7. 2018</p> <p>Alokace: 500 000 000 Kč</p>	<p>103. výzva podporuje projekty, které mají za cíl předcházení vzniku komunálních a průmyslových odpadů. Podporovány jsou aktivity na předcházení vzniku biologicky rozložitelných komunálních odpadů a textilního a oděvního odpadu. V rámci projektů není možné pořídit svozový prostředek ani manipulační techniku. Výzva podporuje také vybudování či rozšíření infrastruktury potravinových bank. V rámci druhé aktivity mohou být podpořeny projekty zaměřené na realizace nebo modernizace technologií, jejichž výstupem je menší množství produkovaného odpadu na jednotku výrobku při dané výrobní technologii. Projekt musí být zaměřen na předcházení vzniku průmyslových odpadů, které doposud vznikají při dané výrobní činnosti. Změna výrobní technologie musí přinést redukci vzniku průmyslového odpadu, nikoliv změnu nakládání s odpadem. Podrobné informace najdete v kompletním textu výzvy a v Pravidlech pro žadatele a příjemce v OPŽP 2014–2020.</p>
<p>Znečištění povrchových i podzemních vod</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 18. 9. 2018</p> <p>Alokace: 50 000 000 Kč</p>	<p>72. výzva se zaměřuje na odstraňování příčin nadměrného zatížení povrchových vod živinami (eutrofizace vod), a to zejména u vodárenských nádrží, nádrží koupacích vod a na přítocích do těchto nádrží. V rámci podporované aktivity bude možno podporovat projekty zaměřené zejména na opatření na stávajících čistírnách odpadních vod k dodatečnému odstraňování fosforu, na realizaci záchytných nádrží na jednotlivých kanalizacích, na sedimentační nádrže na přítocích do nádrží a na biologická nebo technická opatření realizovaná ve vodních nádržích. Oprávněnými příjemci jsou kraje, obce, svazky obcí, městské části hl. m. Prahy, organizační složky státu, státní podniky, příspěvkové organizace a obchodní společnosti vlastněné z více než 50 procent majetku obcemi a městy nebo jinými veřejnoprávními subjekty.</p>	<p>Zajištění péče o území národního významu</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 15. 11. 2018</p> <p>Alokace 150 000 000 Kč</p>	<p>106. výzva je zaměřena na podporu zajištění péče o NP, CHKO, NPR, NPP (včetně jejich ochranných pásem) a lokality soustavy Natura 2000 a dále přírodní rezervace a přírodní památky na pozemcích nebo stavbách ve vlastnictví státu s právem hospodaření organizační složkou státu. V rámci této výzvy bude možné podporovat například zpracování plánovací dokumentace o chráněném území, péči o nelesní stanoviště (travní porosty, vřesoviště apod.), lesní společenstva, vodní prvky a mokřadní biotopy, likvidaci invazivních a nepůvodních druhů. Jejich detailní popis je uveden v Pravidlech pro žadatele a příjemce podpory v OPŽP 2014–2020. Opatření zaměřená na péči o vyjmenovaná území jsou podporována pouze v případě, že se jedná o obnovní management, nikoliv management udržovací. Mezi oprávněné žadatele patří široká škála subjektů.</p>

AKTUÁLNÍ VÝZVY OPŽP PODPORUJÍ PESTROU ŠKÁLU PROJEKTŮ

<p>Podpora biodiverzity</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 15. 11. 2018</p> <p>Alokace: 80 000 000 Kč</p>	<p>107. výzva podporuje aktivity na posílení biodiverzity. Mezi podporovaná opatření patří například speciální péče o vzácné biotopy, speciální péče cílená na podporu vzácných druhů a jejich biotopů, obnovu a tvorbu cenných stanovišť, opatření na podporu vzácných druhů v urbanizovaném prostředí a mnohá další. Podporována je rovněž prevence šíření a omezování výskytu invazních druhů. Výzva umožňuje také čerpat peníze na předcházení, minimalizaci a nápravu škod způsobených zvláště chráněnými druhy živočichů na majetku. Oprávněnými žadateli jsou rozmanité subjekty od obcí přes neziskové organizace až po podnikající fyzické osoby.</p>
<p>Posílení přirozené funkce krajiny</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 15. 11. 2018</p> <p>Alokace 400 000 000 Kč</p>	<p>108. výzva financuje širokou škálu projektů cílených na posílení přirozené funkce krajiny. Mezi ně patří aktivity vedoucí ke zprůchodnění migračních bariér pro živočichy a opatření k omezení úmrtnosti živočichů spojené s rozvojem technické infrastruktury, dále projekty, které budou vytvářet a obnovovat krajinné prvky. Výzva pamatuje také na revitalizaci a podporu samovolné renaturace vodních toků a niv, obnovu a budování vodních prvků jako jsou rybníky, tůně a mokřady. Další podporovanou aktivitou je zlepšování druhové, věkové a prostorové struktury lesů a realizace přírodě blízkých opatření zaměřených na řešení eroze.</p>
<p>Sídelní zeleň</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 15. 11. 2018</p> <p>Alokace 150 000 000 Kč</p>	<p>109. výzva se zaměřuje na zlepšení kvality prostředí v obcích a městech prostřednictvím projektů na zakládání a obnovu sídelní zeleně. Součástí projektů mohou být i vodní prvky přírodního charakteru (tůňky, jezírka), cestní síť s propustným nebo polopropustným povrchem a také mobiliář jako jsou lavičky, koše a pítka. Realizace opatření musí vést ke zvýšení biodiverzity v daném místě. O peníze mohou žádat obce, kraje, příspěvkové organizace a mnohé další subjekty včetně fyzických osob podnikajících.</p>
<p>Posílit biodiverzitu</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 1. 7. 2019</p> <p>Alokace: 40 000 000 Kč</p> <p>VÝZVA PRODLOUŽENA</p>	<p>110. výzva Cílem je zastavení úbytku biologické rozmanitosti a degradace ekosystémových služeb. Do typu podporovaných projektů a aktivit patří předcházení, minimalizace a náprava škod na majetku způsobených zvláště chráněnými druhy živočichů s výjimkou opatření proti rybožravým predátorům podporovaným v rámci akvakultury prostřednictvím Operačního programu Rybářství. Podporuje realizaci opatření na zajištění prevence a zmírnění přímých škod způsobených níže vyjmenovanými chráněnými druhy na zemědělských kulturách a hospodářských zvířatech. Podporována budou pouze opatření, která jsou předmětem notifikace u Evropské komise, tedy realizace opatření na zajištění prevence škod způsobených zvláště chráněnými druhy, jako je vlk, rys, medvěd a ještáb. Oprávněnými příjemci podpory jsou fyzické osoby podnikající a podnikatelské subjekty působící v oblasti zemědělské prvovýroby.</p>
<p>Povodňová ochrana</p> <p>Ukončení příjmu žádostí: 7. 1. 2019</p> <p>Alokace: 1 800 000 000 Kč</p>	<p>113. výzva cílí na tři základní aktivity. Jedná se o zprůtočnění nebo zvýšení retenčního potenciálu koryt vodních toků a přilehlých niv, o zlepšení přirozených rozlivů a hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu obce a nakonec o obnovení, výstavbu a rekonstrukce, případně modernizace, vodních děl sloužících povodňové ochraně. Oprávněnými žadateli mohou být různé subjekty od obcí a krajů přes veřejné výzkumné instituce až po církve a náboženské společnosti.</p>

INOVATIVNÍ FINANČNÍ NÁSTROJE (IFN) – kombinace půjčky z fondů EU a dotace od SFŽP ČR

Odstraňování průmyslového znečištění

Ukončení příjmu žádostí: 31. 12. 2018 nebo do vyčerpání alokace

Alokace: 480 000 000 Kč

VÝZVA PRODLOUŽENA

Výzva č. 1/2017 IFN

Inovativní finanční nástroje (IFN) představují nový, účinnější způsob využívání finančních prostředků z Evropských strukturálních a investičních fondů. Jedná se o výhodné půjčky ze zdrojů EU určené na snižování environmentálních rizik, které mohou být kombinovány s dotací z prostředků Státního fondu životního prostředí ČR. Nabídka podpory se vztahuje na projekty z Operačního programu Životní prostředí 2014–2020 v prioritní ose 3, specifický cíl 3.5 – Snižit environmentální rizika a rozvíjet systémy jejich řízení. Zvýhodněnou půjčkou či kombinací půjčky a dotace mohou žadatelé pokrýt 100 procent celkových investičních nákladů. Nově se v rámci tohoto finančního nástroje podporuje rekonstrukce nebo nákup technologií pro monitoring průmyslového znečištění jednotlivých složek životního prostředí. I nadále lze podporu čerpat i na náhrady a rekonstrukce zařízení s cílem zvýšit bezpečnost provozu a nákup technologií vedoucích k omezení znečištění. Prodloužen byl také termín pro příjem žádostí. O podporu je možné nově požádat až do 31. prosince 2018.

Harmonogram výzev Operačního programu Životní prostředí 2014–2020 pro integrované územní investice (ITI) a komunitně vedený místní rozvoj (CLLD)

Prioritní osa	Specifický cíl	Číslo výzvy	Cílové skupiny	Předpokládané datum ukončení příjmu žádostí
1	1.1 Snižit množství vypouštěného znečištění do povrchových i podzemních vod z komunálních zdrojů a vnos znečišťujících látek do povrchových a podzemních vod	80	ITI Hradecko-pardubické aglomerace, ITI Plzeňské metropolitní oblasti	2. 1. 2019
	1.2 Zajistit dodávky pitné vody v odpovídající jakosti a množství	81	ITI Hradecko-pardubické aglomerace	2. 1. 2019
	1.3 Zajistit povodňovou ochranu intravilánu	82	ITI Brněnské metropolitní oblasti, ITI Pražské metropolitní oblasti	2. 1. 2019
	1.4 Podpořit preventivní protipovodňová opatření	83	ITI Pražské metropolitní oblasti	2. 1. 2019
3	3.1 Prevence vzniku odpadů	84	ITI Olomoucké aglomerace	2. 1. 2019
	3.2 Zvýšit podíl materiálového a energetického využití odpadů	85	ITI Olomoucké aglomerace, ITI Brněnské metropolitní oblasti, ITI Ostravské aglomerace	2. 1. 2019
	3.4 Dokončit inventarizaci a odstranit ekologické zátěže	86	ITI Ústecko-chomutovské aglomerace	2. 1. 2019
4	4.2 Posílit biodiverzitu	87	vlastníci a nájemci pozemků, orgány státní správy a organizace podílející se na ochraně přírody a krajiny (na území MAS a zároveň území CHKO/NP)	2. 1. 2020
	4.3 Posílit přirozené funkce krajiny	88	vlastníci a správci pozemků, organizace podílející se na ochraně přírody a krajiny, správci povodí a správci vodních toků (na území MAS a zároveň území CHKO/NP)	2. 1. 2020

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Životní prostředí

Ministerstvo životního prostředí

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

PŘEHLED VÝZEV OPERAČNÍHO PROGRAMU ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ NA ROK 2018

IDENTIFIKACE OBLASTI PODPORY			ZACÍLENÍ VÝZVY		ZÁKLADNÍ PLÁNOVANÉ ÚDAJE O VÝZVĚ		
Prioritní osa	Specifický cíl	Číslo výzvy	Podporované aktivity	Cílové skupiny	Druh výzvy	Předpokládané datum zahájení příjmu žádostí	Předpokládané datum ukončení příjmu žádostí
1	1.1 – Snížit množství vypouštěného znečištění do povrchových i podzemních vod z komunálních zdrojů a vnos znečišťujících látek do povrchových a podzemních vod	72	aktivita 1.1.3	veřejný sektor	kolová (soutěžní)	16. 10. 2017	18. 9. 2018
	1.3 – Zajistit povodňovou ochranu intravilánu a hospodaření se srážkovými vodami	101	aktivita 1.3.4	veřejný sektor, organizace zajišťující technická opatření na vodních tocích, Česká republika prostřednictvím organizačních složek státu a jimi zřízených příspěvkových organizací	kolová (soutěžní)	1. 10. 2018	20. 12. 2018
		113	aktivita 1.3.1, 1.3.2 a 1.3.3	veřejný sektor, organizace zajišťující technická opatření na vodních tocích, Česká republika prostřednictvím organizačních složek státu a jimi zřízených příspěvkových organizací fyzické osoby podnikající pro aktivitu 1.3.3 – vybudování nebo rekonstrukce bezpečnostních přelivů vodních nádrží	průběžná (nesoutěžní)	1. 3. 2018	7. 1. 2019
	1.4 – Podpořit preventivní protipovodňová opatření	105	aktivita 1.4.1 – zpracování podkladových analýz na státní a regionální úrovni pro 2. období plánování dle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/60/ES, o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik a zpracování podkladů pro stanovení záplavových území a map povodňového ohrožení	veřejný sektor	průběžná (nesoutěžní)	1. 10. 2018	20. 12. 2018
102		aktivita 1.4.1 – zpracování podkladů pro vymezení území ohroženého zvláštní povodní a aktivita 1.4.3	veřejný sektor	kolová (soutěžní)	1. 10. 2018	20. 12. 2018	
2	2.3 – Zlepšit systém sledování, hodnocení a předpovídání vývoje kvality ovzduší a souvisejících meteorologických aspektů	98	aktivity a), b), c)	veřejný sektor	průběžná (nesoutěžní)	1. 3. 2018	20. 12. 2018
3	3.1 – Prevence vzniku odpadů	103	bez omezení, dle PD	kraje, města a obce, města a pověřené obce, původci odpadu, podnikatelské subjekty	kolová (soutěžní)	3. 4. 2018	31. 7. 2018
	3.2 – Zvýšit podíl materiálového a energetického využití odpadů	104	bez omezení, dle PD	kraje, města a obce, města a pověřené obce, původci odpadu, podnikatelské subjekty	kolová (soutěžní)	3. 9. 2018	3. 12. 2018
		114	aktivita 3.2.2	kraje, města a obce, města a pověřené obce, původci odpadu, podnikatelské subjekty	průběžná (nesoutěžní)	3. 9. 2018	2. 12. 2019
3.4 – Dokončit inventarizaci a odstranit ekologické zátěže	99	aktivita 3.4.3	subjekty zajišťující odstraňování ekologických zátěží	kolová (soutěžní)	1. 11. 2018	31. 1. 2019	
4	4.1 – Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území	31	bez omezení, dle PD	orgány ochrany přírody pro chráněná území národního významu a území soustavy NATURA 2000, vlastníci a nájemci pozemků	průběžná (nesoutěžní)	30. 5. 2016	7. 1. 2019
		78	bez omezení, dle PD	orgány ochrany přírody pro chráněná území národního významu a území soustavy NATURA 2000	průběžná (nesoutěžní)	9. 1. 2017	2. 1. 2019
		106	dle PD vyjma opatření na zajištění územní ochrany a zpracování podkladů pro zajištění péče o území národního významu	orgány ochrany přírody pro chráněná území národního významu, území soustavy NATURA 2000 a PR/PP na pozemcích a/nebo stavbách ve vlastnictví státu s právem hospodaření organizační složkou státu, vlastníci a nájemci pozemků	průběžná (nesoutěžní)	15. 6. 2018	15. 11. 2018
	4.2 – Posílit biodiverzitu	107	bez omezení, dle PD	vlastníci a nájemci pozemků, orgány státní správy a organizace podílející se na ochraně přírody a krajiny	průběžná (nesoutěžní)	15. 6. 2018	15. 11. 2018
		110	aktivita 4.2.4	vlastníci a nájemci pozemků	průběžná (nesoutěžní)	1. 12. 2017	1. 7. 2019
	4.3 – Posílit přirozené funkce krajiny	51	aktivita 4.3.3 – revitalizace a podpora samovolné renaturace vodních toků a niv, obnova ekostabilizačních funkcí vodních a na vodu vázaných ekosystémů – opatření vyplývající z plánů dílčích povodí aktivita 4.3.1 – zprůchodnění migračních bariér pro živočichy a opatření k omezení úmrtnosti živočichů spojené s rozvojem technické infrastruktury – opatření vyplývající z plánů dílčích povodí	vlastníci a správci pozemků, organizace podílející se na ochraně přírody a krajiny, správci povodí a správci vodních toků	průběžná (nesoutěžní)	9. 1. 2017	7. 1. 2019
		52	aktivita 4.3.2 – zpracování plánů ÚSES	vlastníci a správci pozemků, organizace podílející se na ochraně přírody a krajiny,	průběžná (nesoutěžní)	3. 4. 2017	2. 1. 2020
		108	dle PD vyjma opatření na zpracování plánů ÚSES	správci povodí a správci vodních toků	průběžná (nesoutěžní)	15. 6. 2018	15. 11. 2018
4.4 – Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech	109	bez omezení, dle PD	orgány veřejné správy, vlastníci a správci pozemků	průběžná (nesoutěžní)	15. 6. 2018	15. 11. 2018	
115	studie systémů sídelní zeleně s navazující realizací	orgány veřejné správy, vlastníci a správci pozemků	průběžná (nesoutěžní)	1. 8. 2018	2. 1. 2020		
5	5.1 – Snížit energetickou náročnost veřejných budov a zvýšit využití obnovitelných zdrojů energie	100	bez omezení, dle PD	vlastníci veřejných budov	průběžná (nesoutěžní)	1. 3. 2018	31. 1. 2019
	5.2 – Dosáhnout vysokého energetického standardu nových veřejných budov	61	bez omezení, dle PD	stavebníci	průběžná (nesoutěžní)	3. 4. 2017	31. 10. 2019

Výzva zadaná v rámci harmonogramu v předešlých letech, která pokračuje do roku 2018.

Foto: archiv SFŽP ČR

Obnova lesní retenční nádrže

V rámci projektu došlo k rekonstrukci původní malé vodní nádrže, jejíž funkcí je především zadržování vody v krajině, vytvoření nového biotopu a protipovodňová ochrana. Bylo provedeno odbahnění, oprava hráze, výpustního objektu a bezpečnostního přepadu.

Celkové způsobilé výdaje
2 073 638 Kč
Dotace ze SFŽP ČR
1 244 183 Kč

Podoblast podpory: 1.4.A – Environmentálně citlivá obnova a údržba vodních ploch a toků

Kraj: Vysočina

Okres: Jihlava

Příjemce podpory: Josef Duben

Ukončení projektu: srpen 2017

Foto: archiv SFŽP ČR

Obecní vrtaná studna Hluboká nad Vltavou – Poněšice

V rámci projektu došlo k vybudování hydrogeologického vrtu a veřejného odběrného místa pitné vody pro obyvatelstvo části obce Poněšice.

Celkové způsobilé výdaje
190 143 Kč
Dotace ze SFŽP ČR
148 394 Kč

Podoblast podpory: 1.6.A – Průzkum, posílení a budování zdrojů pitné vody

Kraj: Jihočeský

Okres: České Budějovice

Příjemce podpory: město Hluboká nad Vltavou

Ukončení projektu: březen 2018

Foto: archiv SFŽP ČR

Obec Vilémovice – Posílení vodárenské soustavy

V rámci projektu byla vybudována studna nad stávajícím hydrogeologickým vrtem a tento vodní zdroj byl napojen na vodárenskou soustavu obce Vilémovice. Součástí projektu bylo i oplocení vodního zdroje a vybudování elektropřipojek.

Celkové způsobilé výdaje
774 901 Kč
Dotace ze SFŽP ČR
619 921 Kč

Podoblast podpory: 1.6.A – Průzkum, posílení a budování zdrojů pitné vody

Kraj: Vysočina

Okres: Havlíčkův Brod

Příjemce podpory: obec Vilémovice

Ukončení projektu: leden 2018

Foto: archiv SFŽP ČR

Průzkum a vyhledání posilujícího vodního zdroje podzemních vod pro obec Dolní Město

V rámci projektu byl proveden hydrogeologický průzkumný vrt, u něhož byly provedeny čerpací zkoušky a rozborů vody. Po jeho napojení na vodojem bude sloužit jako posilující zdroj vody pro obec Dolní Město.

Celkové způsobilé výdaje
384 672 Kč
Dotace ze SFŽP ČR
307 738 Kč

Podoblast podpory: 1.6.A – Průzkum, posílení a budování zdrojů pitné vody

Kraj: Vysočina

Okres: Havlíčkův Brod

Příjemce podpory: obec Dolní Město

Ukončení projektu: březen 2018

Dolní Rakousy: Nový vodojem

Obec Rakousy se dlouhodobě potýkala s výrazným nedostatkem pitné vody ve vodovodním systému. Předmětem žádosti o dotaci byla výstavba nového vodojemu s akumulací, kterým se zajistí dostatek pitné vody. Postaven byl nový vodojem o akumulaci komoře s objemem 50 m³.

Prioritní osa 1, specifický cíl 1.2 – Zajistit dodávky pitné vody v odpovídající jakosti a množství

Název projektu: Obec Rakousy – Rozšíření akumulační vodní nádrže

Kraj: Liberecký

Okres: Semily

Příjemce podpory: Vodohospodářské sdružení Turnov

Ukončení projektu: 12. 2. 2018

Celkové způsobilé výdaje
2 903 606 Kč
Příspěvek EU
2 280 181 Kč

Foto: archiv SFŽP ČR

Dolní Kounice: Sanace svahu

Cílem projektu byla sanace sesuvu v zastavěné části města. Jednalo se o pozvolný sesuv svahu s místní komunikací, pod kterou jsou uloženy inženýrské sítě. V ohrožení byly nemovitosti nad i pod svahem a sítě. Sanace byla provedena pomocí tryskové injektáže.

Prioritní osa 1, specifický cíl 1.3 – Zajistit povodňovou ochranu intravilánu

Název projektu: Dolní Kounice – Sanace svahu na ulici Antonínská

Kraj: Jihomoravský

Okres: Brno-venkov

Příjemce podpory: město Dolní Kounice

Ukončení projektu: 30. 9. 2017

Celkové způsobilé výdaje
9 813 833 Kč
Příspěvek EU
8 341 758 Kč

Foto: archiv SFŽP ČR

Tetčice: Zateplení základní školy

Cílem projektu je snížení energetické náročnosti objektu. Součástí navržených stavebních úprav jsou zateplení pláště budovy, výměna výplní otvorů, nové vnitřní a vnější parapety, které budou osazeny i u již dříve vyměněných oken. Instalována bude rekuperační jednotka.

Prioritní osa 5, specifický cíl 5.1 – Snížit energetickou náročnost veřejných budov a zvýšit využití obnovitelných zdrojů energie

Název projektu: Zateplení ZŠ Tetčice

Kraj: Jihomoravský

Okres: Brno-venkov

Příjemce podpory: obec Tetčice

Ukončení projektu: 28. 2. 2019

Celkové způsobilé výdaje
1 938 549 Kč
Příspěvek EU
775 419 Kč

Foto: archiv SFŽP ČR

Štramberk: Zateplení zbrojnice

Cílem projektu je snížení energetické náročnosti objektu hasičské zbrojnice pomocí výměny tepelně-technicky nevyhovující obálky budovy. Díky tomu dojde k úspoře celkové energie o 51,3 procenta oproti původnímu stavu, čímž dojde k výrazné úspoře provozních nákladů a emisí CO₂.

Prioritní osa 5, specifický cíl 5.1 – Snížit energetickou náročnost veřejných budov a zvýšit využití obnovitelných zdrojů energie

Název projektu: Stavební úpravy čp. 137 – etapa 1 – snížení energetické náročnosti budovy

Kraj: Moravskoslezský

Okres: Nový Jičín

Příjemce podpory: město Štramberk

Předpokládané ukončení projektu: 30. 4. 2019

Celkové způsobilé výdaje
2 746 485 Kč
Příspěvek EU
1 098 594 Kč

Foto: archiv SFŽP ČR

nová

zelená

úsporám

Stavíte, renovujete? Dotace vám ušetří statisíce

Oblast podpory A

Snižování energetické náročnosti stávajících rodinných domů

Oblast podpory B

Výstavba rodinných domů s velmi nízkou energetickou náročností

Oblast podpory C

Efektivní využití zdrojů energie

Dům s velmi nízkou energetickou náročností:

náklady od 3,3 mil. Kč při stavbě „na klíč“, dotace 300 tis. Kč

Dům s velmi nízkou energetickou náročností, s důrazem na využití OZE:

náklady cca 3,5 mil. Kč při stavbě „na klíč“, dotace 450 tis. Kč

Instalace nuceného větrání se zpětným získáváním tepla:

náklady cca 140 tis. Kč, dotace 75–100 tis. Kč

Bonus za použití materiálu s vydaným environmentálním prohlášením typu III (EPD):

oblasti podpory A, B i C

Využití tepla z odpadní vody:

v kombinaci s oblastmi podpory A, B i C, náklady cca 10 000 Kč, dotace 5 000 Kč / jeden systém

Zateplení podlahy na terénu:

náklady cca 2 000 Kč/m², dotace 700–1 200 Kč/m²

Odborný posudek:

oblast podpory A – dotace max. 25 tis. Kč, oblast podpory B – dotace max. 35 tis. Kč, oblast podpory C – dotace max. 5 tis. Kč

Výstavba zelených střech:

v kombinaci s oblastmi podpory A a B, náklady cca 1 000 Kč/m², dotace 500 Kč/m²

Solární systémy:

náklady cca 70 tis. Kč za termický systém a cca 200 tis. Kč za fotovoltaický systém, dotace 35–150 tis. Kč

Zateplení střechy v podkroví:

náklady cca 1 500 Kč/m², dotace 500–800 Kč/m²

Zateplení stropu a ostatních konstrukcí:

náklady cca 900 Kč/m², dotace 330–550 Kč/m²

Výměna oken a dveří:

náklady cca 5 500 Kč/m², dotace 2 100–3 800 Kč/m²

Zateplení obvodových stěn:

náklady cca 1 250 Kč/m², dotace 500–800 Kč/m²

Výměna zdroje tepla:

podpora z programu NZÚ pouze v případě, kdy žadatel nesplňuje podmínky podpory z kotlíkových dotací nebo v případě výměny elektrického vytápění za tepelné čerpadlo, dotace 15–100 tis. Kč.

Uvedené náklady na realizaci opatření jsou orientační vč. DPH. Maximální výše podpory činí 50 % způsobilých výdajů.

Průměrná výše dotace dosahuje

250 tis. Kč

Ze způsobilých výdajů dotace pokryje až

50 %

Za kombinaci s kotlíkovou dotací bonus

40 tis. Kč

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Životní prostředí

Priorita I | měsíčník Státního fondu životního prostředí ČR | vydává Státní fond životního prostředí ČR, resortní organizace Ministerstva životního prostředí | ročník 11 | číslo vydání 7–8 | vyšlo v červenci 2018 | časopis je distribuován bezplatně | adresa redakce: Olbrachtova 2006/9, 140 00 Praha 4 | kontakt na redakci: priorita@sfzp.cz | objednávky: www.sfpz.cz, www.opzp.cz | redakce: šéfredaktor: Jan Rödling; redaktorka: Barbora Scheinherrová; grafická úprava: Eva Štanglová | číslo registrace: MK ČR E 18178 | Tento časopis je tištěn dle ekologických standardů. | Texty z časopisu Priorita je možné přetiskovat za předpokladu uvedení autora a zdroje.